

DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORJUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

WYDAWANY Z FUNDUSZÓW NAUCZYCIELSTWA OKRĘGU.

Kraków, dnia 21 kwietnia 1928 r.

T R E Ś Ć :

Pozycja	Str.
66. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych	90
67. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych	97
68. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o wyłączeniu z kompetencji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego szkolnictwa rolniczego średniego stopnia i przekazaniu go Ministrowi Rolnictwa	102
69. Rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o Komisjach weryfikacyjnych	103
70. Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego o utworzeniu Kasy Wzajemnej Pomocy Uczniów państwowych szkół zawodowych	103
71. Zarządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie obowiązków zastępców inspektora szkolnego	104
72. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie natrysków szkolnych	106
73. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie zasiłków Kas Chorych dla pracowników kontraktowych	108
74. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie pokrywania świadczeń w domach państwowych	108
75. Okólnik Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie udziału hufców szkolnych w uroczystościach i dokonywania w nich inspekcji	109
76. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie sposobu zaliczania służby wojskowej do wystęgi emerytalnej	109
77. Okólnik Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w sprawie świąt sportowych młodzieży	110
78. Zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie kart porady lekarskiej dla funkcjonariuszów państwowych, ich rodzin i emerytów	111
79. Sprzątanie sal szkolnych	112
80. Zarachowywanie gotówki, uzyskanej ze sprzedaży inwentarza	112
81. Należności za przeniesienia	113
82. Rozkład kursów wakac. dla nauczycielstwa szkół powsz. w r. 1928	114
83. Urlopy nauczycieli publicznych szkół powszechnych	126
84. Zgłaszanie się nauczycieli szkół średnich do egzaminu	126
85. Zjazd nauczycieli geografji	127
86. Ulgowe przejazdy kolejami młodzieży szkół zawodowych dokształcających	128
87. Zmiana składu Komisji egzaminacyjnych dla urzędników	128
88. Zmiana składu Komisji kwalifikacyjnych dla urzędników	129
89. Skład Komisji kwalifikacyjnych dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych	130

90. Skład Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Tarnowie	130
91. Terminy egzaminów dojrzałości w seminarjach nauczycielskich	131
92. Organizacja szkół	132
93. Ruch służbowy	132
94. Wykluczenie ucznia	135
95. Wolne posady w miejskiem seminarjum nauczycielskiem żeńskiem w Ropczycach	135
96. Zaginięcie pieczęci szkolnej	135
97. Ogłoszenia	135

66.

Rozporządzenie*)**Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. — o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych.**

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje :

O kwalifikacjach zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Art. 1. Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych posiada osoba, która uzyskała dyplom na nauczyciela szkół powszechnych przez ukończenie państwowego lub prywatnego z prawami szkół państwowych zakładu kształcenia kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych, albo przez zdanie równowartościowego egzaminu na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych mogą obejmować uprawnienia bądź to do nauczania wszystkich przedmiotów programu szkoły powszechnej, bądź też do nauczania jednego z następujących : śpiew, rysunki, roboty ręczne, gospodarstwo domowe, ćwiczenia cielesne, język obcy, względnie inny przedmiot, oznaczony przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Kwalifikacje zawodowe do nauczania religii w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z właściwą władzą duchowną, o ile kwalifikacje te nie są określone specjalnemi przepisami.

Art. 2. Kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych uprawnniają do nauczania w języku polskim lub o ile to jest wyraźnie zaznaczone w świadectwie, do nauczania w języku polskim i innym.

Osoba posiadająca kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych tylko w języku polskim może je rozszerzyć na drugi język nauczania przez zdanie egzaminu uzupełniającego

*) Ogłoszone w Dz. U. R. P. Nr. 28, poz. 258.

na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Dyplomy uprawniające w myśl obowiązujących przepisów do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących lub w seminarjach nauczycielskich lub w szkołach zawodowych dają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, o ile kwalifikacje do nauczania przedmiotów, wymienionych w dyplomie, mogą być przydatne w szkole powszechnej.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego decyduje o przydatności kwalifikacyj i określa, jakie kategorie dyplomów, wymienionych w ust. 1 artykułu niniejszego, w jakim języku i do jakich przedmiotów dają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego ustali sposób wydawania świadectw zapewniających te uprawnienia.

Art. 4. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zezwalać na zatrudnianie osób nie posiadających kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, jednakże nie dłużej niż do końca trzeciego roku szkolnego od daty zatrudnienia danej osoby.

Art. 5. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zwolnić od egzaminu, przewidzianego w art. 1 i 2 rozporządzenia niniejszego, i przyznać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych nauczycielom, którzy posiadają odpowiednie przygotowanie, o ile praca ich w szkole powszechnej uznana zostanie za wybitną.

Art. 6. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określi w miarę potrzeby kwalifikacje nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych w szkołach powszechnych.

O kwalifikacjach zawodowych do ustalenia w publicznych szkołach powszechnych.

Art. 7. Kwalifikacje zawodowe do ustalenia w publicznych szkołach powszechnych posiada nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który uzyska świadectwo zdania praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Stali nauczyciele państwowych szkół średnich ogólnokształcących, seminarjów nauczycielskich i szkół zawodowych, którzy posiadają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych w myśl postanowień art. 3 rozporządzenia niniejszego, przy przeniesieniu do publicznych szkół powszechnych nie są obowiązani do zdawania praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych.

Art. 8. Do praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych może przystąpić nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, który wykaże się co najmniej dwuletnią nieprzerwaną pracą nauczycielską w wymiarze nie mniejszym niż 14 godzin tygodniowo, odbytą w publicznej szkole powszechnej po uzyskaniu kwalifikacyj zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych.

Za pracę nauczycielską, uprawniającą nauczyciela publicznej szkoły powszechnej do przystąpienia do praktycznego egzaminu na nauczyciela pu-

blicznych szkół powszechnych, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władza przez niego oznaczona może uznać pracę w szkole innej, niż publiczna szkoła powszechna, przy zachowaniu jednak warunków pracy, podanych w ust. 1 artykułu niniejszego.

Art. 9. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych winien być organizowany w miarę możliwości w tej szkole powszechnej, w której dany nauczyciel jest zatrudniony.

Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych można zdawać dwa razy. W wyjątkowych wypadkach Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może zezwolić poszczególnym nauczycielom na zdawanie tego egzaminu po raz trzeci.

Art. 10. Jeżeli nauczyciel publicznej szkoły powszechnej nie zda praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych przed upływem pięciu lat pracy nauczycielskiej w publicznych szkołach powszechnych po uzyskaniu kwalifikacji zawodowych do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, winien być z nim rozwiązany stosunek służbowy.

Władza szkolna II instancji może w poszczególnych wypadkach odroczyć ostateczny termin praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, jednak nie dłużej niż na rok.

Art. 11. Praktyczny egzamin na nauczyciela publicznych szkół powszechnych traci ważność, o ile osoba, która zdała ten egzamin, nie pracuje 10 lat z rzędu w szkole lub w administracji szkolnej.

Postanowienie to niema zastosowania do tych nauczycieli, którym Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego przywróci prawa nauczycieli stałych na mocy przepisów o stosunkach służbowych nauczycieli.

Art. 12. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w wyjątkowych wypadkach zwalniać nauczycieli publicznych szkół powszechnych, posiadających kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, od obowiązku złożenia praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych, o ile praca ich w szkole powszechnej zostanie uznana za wybitną.

Art. 13. Kwalifikacje zawodowe do ustalenia nauczycieli religii w publicznych szkołach powszechnych określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w porozumieniu z właściwą władzą duchowną.

O kwalifikacjach nauczycieli powszechnych szkół specjalnych.

Art. 14. Kwalifikacje nauczycieli powszechnych szkół specjalnych określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

O kwalifikacjach dodatkowych.

Art. 15. Nauczyciel publicznej szkoły powszechnej, posiadający kwalifikacje zawodowe do nauczania i ustalenia w publicznych szkołach powszechnych, oraz nauczyciel prywatnej szkoły powszechnej, posiadający kwalifikacje do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych, może uzyskiwać kwalifikacje dodatkowe przez ukończenie państwowego wyższego kursu nauczycielskiego lub zakładu o poziomie, uznanym przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego co najmniej za równorzędny, lub też przez zdanie równowartościowego egzaminu na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Postanowienia przejściowe.

Art. 16. Nauczyciele czynni w szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego odpowiadają warunkom art. 1, o ile posiadają kwalifikacje do nauczania w szkołach powszechnych, przepisane dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w myśl przepisów, obowiązujących w którejkolwiek części Rzeczypospolitej do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

Art. 17. Nauczyciele czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i nieodpowiadający warunkom art. 16 winni uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych przed dniem 31 sierpnia 1929 r., o ile zaś są czynni w województwie pomorskiem — przed dniem 31 sierpnia 1928 r., w przeciwnym razie należy z nimi rozwiązać stosunek służbowy najdalej z dniem 31 sierpnia 1929 r., a w województwie pomorskiem — najdalej z dniem 31 sierpnia 1928 r.

Nauczyciele czynni w prywatnych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i nieposiadający kwalifikacji, wymienionych w art. 16, winni uzyskać kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych do terminu, który określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 18. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może ustanowić osobny egzamin dla nauczycieli, wymienionych w art. 17, i zorganizować dla nauczycieli czynnych w publicznych szkołach powszechnych kursy przygotowujące do tego egzaminu.

Art. 19. Kwalifikacje zawodowe, uprawniające do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych wyłącznie w języku innym niż polski, wydane przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego, zachowują swoją ważność.

Do końca roku szkolnego 1930/31 mogą być wydawane oprócz świadectw kwalifikacji zawodowych, przewidzianych w art. 2 rozporządzenia niniejszego, także kwalifikacje zawodowe, uprawniające do nauczania wyłącznie w języku innym niż polski.

Art. 20. Nauczyciele, którzy w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego posiadają, lub przed końcem roku szkolnego 1930/31 uzyskają kwalifikacje zawodowe do nauczania w publicznych i prywatnych szkołach powszechnych wyłącznie w języku polskim lub wyłącznie w języku innym niż polski, mogą rozszerzać posiadane kwalifikacje zawodowe na drugi język nauczania przez zdanie ulgowego egzaminu uzupełniającego na podstawie przepisów, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego lub władza szkolna przez niego oznaczona może zwolnić poszczególnych nauczycieli od zdania powyższego egzaminu uzupełniającego, o ile w pracy szkolnej udowodnią oni należyte przygotowanie do nauczania w tym języku.

Art. 21. W razie stwierdzenia przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego w poszczególnych okręgach szkolnych braku kwalifikowanych kandydatów na posady nauczycielskie, władze szkolne upoważnione do tego przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego mogą w ciągu lat 10 od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego

mianować w publicznych szkołach powszechnych oraz zezwalać na zatrudnianie w prywatnych szkołach powszechnych nauczycieli nieposiadających kwalifikacyj zawodowych do nauczania w szkołach powszechnych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego określi termin, w którym nauczyciele ci winni uzyskać kwalifikacje, przepisane rozporządzeniem niniejszem.

Art. 22. Do terminu, który określi Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, mogą być wydawane świadectwa kwalifikacyj zawodowych do nauczania wyłącznie w takich prywatnych szkołach powszechnych, w których językiem nauczania jest język nie będący językiem nauczania w żadnej publicznej szkole powszechnej.

Art. 23. Warunkom art. 7 i 13 rozporządzenia niniejszego odpowiadają ci nauczyciele czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego:

1) którzy zdali egzamin kwalifikacyjny lub drugi egzamin nauczycielski w myśl przepisów obowiązujących do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego w województwach: krakowskim, lwowskim, pomorskim, poznańskim, stanisławowskim i tarnopolskim;

2) którzy w czasie pracy przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego w województwach: krakowskim, lwowskim, pomorskim, poznańskim, stanisławowskim i tarnopolskim uzyskali kwalifikacje do ustalenia bez zdania drugiego egzaminu nauczycielskiego (kwalifikacyjnego) na mocy przepisów obowiązujących w tych województwach do chwili wejścia w życie rozporządzenia niniejszego;

3) którzy w publicznych szkołach powszechnych w województwach: białostockim, kieleckim, lubelskim, łódzkim, nowogródzkim, poleskim, warszawskim, wileńskim, wołyńskim i m. stoł. Warszawie odbyli przed dniem 1 września 1927 r. trzyletnią nieprzerwaną pracę nauczycielską oraz przed tym dniem uzyskali świadectwo złożenia pierwszego egzaminu nauczycielskiego lub kwalifikacje, uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za równorzędne z kwalifikacjami, nabytymi przez złożenie pierwszego egzaminu nauczycielskiego;

4) którzy byli czynni w publicznych szkołach powszechnych w dniu 29 listopada 1922 r. w województwach: nowogródzkim, poleskim, wileńskim i wołyńskim, powiatach: grodzieńskim i wołkowyskim oraz gminach: białowieskiej, masiewskiej i suchopolskiej naówczas powiatu bielskiego województwa białostockiego i uzyskali po dniu 1 września 1927 r. lub uzyskają najdalej do dnia 31 sierpnia 1929 r. kwalifikacje, przepisane dla ustalenia w myśl art. 22 ustawy z dnia 27 maja 1919 r. o ustalaniu i wynagradzaniu nauczycieli publicznych szkół powszechnych (Dz. P. P. P. Nr. 44, poz. 311), zmienionej ustawą z dnia 18 grudnia 1919 r. (Dz. U. R. P. z 1920 r. Nr. 2, poz. 6), ustawą z dnia 15 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 13, poz. 88) i rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 17 sierpnia 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 74, poz. 642);

5) którzy uzyskali do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego od Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zwolnienie od obowiązku zdawania wszystkich przepisanych egzaminów i zostali zaliczeni do kategorii nauczycieli wykwalifikowanych.

Art. 24. Przy ustalaniu terminu, od którego nauczyciel publicznej szkoły powszechnej ma prawo zgłosić się do praktycznego egzaminu na

nauczyciela publicznej szkoły powszechnej (art. 8), lub terminu, do którego nauczyciel obowiązany jest złożyć ten egzamin (art. 10), uwzględnia się przy zastosowaniu warunków, określonych rozporządzeniem niniejszem, pracą nauczycielską, odbytą przed wejściem w życie rozporządzenia niniejszego.

Dla nauczycieli czynnych w publicznych szkołach powszechnych w dniu wejścia w życie rozporządzenia niniejszego i posiadających odbytą przed dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego co najmniej trzyletnią nieprzerwaną pracę nauczycielską po uzyskaniu kwalifikacji zawodowych do nauczania i zobowiązanych w myśl postanowień rozporządzenia niniejszego do złożenia praktycznego egzaminu na nauczyciela publicznych szkół powszechnych — termin ostateczny zdania tego egzaminu, przewidziany w art. 10, odracza się do dnia 31 sierpnia 1932 r.

Postanowienia końcowe.

Art. 25. Przez kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych rozumie się w rozporządzeniu niniejszem także kwalifikacje nauczycieli szkół powszechnych o szczególnym charakterze organizacyjnym, t. j. szkół ćwiczeń i preparand nauczycielskich.

Przez nauczycieli należy rozumieć w rozporządzeniu niniejszem także i nauczycielki.

Art. 26. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 27. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem pierwszym następnego miesiąca po jego ogłoszeniu.

Z dniem wejścia w życie rozporządzenia niniejszego tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w przedmiocie, unormowanym rozporządzeniem niniejszem.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*, Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*, Minister: *K. Bartel*, Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*, Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*, Minister Skarbu: *G. Czechowicz*, Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr Dobrucki*, Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*, Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*, Minister Komunikacji: *Romocki*, Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*, Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr Jurkiewicz*, Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*, Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*.

67.

Rozporządzenie *)

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

*) Ogłoszone w Dz. U. R. P. Nr. 29, poz. 271.

Art. 1. Osoby nauczające w szkołach zawodowych dzielą się na nauczycieli i instruktorów.

Art. 2. Do nauczania w szkołach zawodowych, zarówno państwowych jak i niepaństwowych, mogą być dopuszczone tylko te osoby, które posiadają kwalifikacje zawodowe: nauczycielskie lub instruktorskie, przewidziane rozporządzeniem niniejszem.

Art. 3. Osoby posiadające kwalifikacje nauczycielskie lub instruktorskie do nauczania w szkołach zawodowych posiadają zarazem kwalifikacje zawodowe do mianowania i ustalenia w szkołach zawodowych państwowych.

Art. 4. Od nauczycieli i instruktorów w szkołach zawodowych wymagane są kwalifikacje, zależne od kategorii szkół, w których oni nauczają, i od tego, czy uczą przedmiotów ogólnokształcących, pomocniczych, zawodowych lub rysunku, czy też udzielają nauki zawodu.

Art. 5. Do przedmiotów ogólnokształcących zalicza się: religja, język polski, historia, geografia ogólna, krajoznawstwo, nauka obywatelstwa, gimnastyka, śpiew i muzyka.

Art. 6. Do przedmiotów pomocniczych zalicza się: matematyka, fizyka wraz z ćwiczeniami, chemia ogólna wraz z ćwiczeniami, języki obce, rachunkowość i korespondencja przemysłowa, higiena ogólna, prawoznawstwo ogólne, kaligrafia, stenografia i pisanie na maszynie.

Art. 7. Do przedmiotów zawodowych zalicza się: nauka języków w zastosowaniu do zawodów, matematyka wyższa oraz te przedmioty zawodowe specjalne wraz z ćwiczeniami, które Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zaliczy do tej kategorii przedmiotów.

Art. 8. Za naukę zawodu uważa się naukę rzemiosł i wykonywania takich rodzajów pracy, które wymagają zdobycia niezbędnych wiadomości teoretycznych oraz nabycia biegłości i wprawy.

A. Nauczyciele.

Art. 9. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów ogólnokształcących w szkołach technicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych, szkołach przemysłu artystycznego, agrotechnicznych, handlowych, średnich zawodowych żeńskich oraz w seminarjach nauczycielek rzemiosł i nauczycielek gospodarstwa uważa się osoby posiadające kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich, przepisane ustawą z dnia 26-go września 1922 r., dotyczącą kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach średnich ogólnokształcących i seminarjach nauczycielskich państwowych i prywatnych (Dz. U. R. P. z 1924 r. Nr. 92, poz. 864).

Art. 10. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych oraz do nauczania przedmiotów ogólnokształcących i pomocniczych w szkołach niższych zawodowych żeńskich i gospodarczych żeńskich uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 9;
- b) osoby posiadające dyplomy na nauczycieli szkół powszechnych oraz kwalifikacje dodatkowe w myśl art. 15 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (Dz. U. R. P. Nr. 28, p. 258).

Art. 11. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów ogólnokształcących w szkołach zawodowych doksztalających uważa się: a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 10;

b) osoby posiadające dyplomy na nauczycieli szkół powszechnych.

Art. 12. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych w szkołach technicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych, szkołach przemysłu artystycznego, agrotechnicznych, średnich zawodowych żeńskich, handlowych oraz w seminarjach nauczycielek rzemiosł i gospodarstwa uważa się:

a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 9;

b) osoby posiadające dyplomy z ukończenia odpowiednich wydziałów szkół akademickich.

Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania kaligrafii, stenografii oraz pisania na maszynie uważa się również osoby posiadające świadectwa z egzaminu państwowego na nauczycieli kaligrafii, stenografii lub pisania na maszynie dla szkół zawodowych na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 13. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych uważa się:

a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 12;

b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim;

c) osoby posiadające świadectwa nauczycielskie b. Państwowego Seminarjum Nauczycieli Szkół Zawodowych w Warszawie.

Art. 14. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów pomocniczych w szkołach zawodowych doksztalających uważa się:

a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 13;

b) osoby posiadające dyplomy na nauczycieli szkół powszechnych oraz przynajmniej 4 letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę nauczycielską w szkolnictwie zawodowym w zakresie przedmiotów pomocniczych.

Art. 15. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania rysunku elementarnego odręcznego, geometrycznego oraz zdobniczego w szkołach zawodowych uważa się osoby posiadające świadectwa z egzaminu państwowego na nauczycieli rysunków dla szkół zawodowych na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 16. Za posiadające kwalifikacje do nauczania rysunku rzutowego w szkołach technicznych oraz w szkołach mistrzów i nadzorców uważa się osoby posiadające dyplomy z ukończenia politechnik.

Art. 17. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania rysunku rzutowego i geometrycznego w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych oraz zawodowych doksztalających uważa się:

a) osoby posiadające kwalifikacje, przepisane w art. 16;

b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim.

Art. 18. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania rysunku zawodowego w szkołach zawodowych uważa się osoby posiadające świadectwa ukończenia szkół zawodowych oraz praktykę zawodową, które będą uznane przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednie.

Art. 19. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach technicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych, szkołach przemysłu artystycznego, średnich zawodowych żeńskich oraz w seminarjach nauczycielek rzemiosł i nauczycielek gospodarstwa uważa się:

- a) osoby posiadające dyplomy z ukończenia odpowiednich szkół akademickich oraz co najmniej 2 letnią praktykę zawodową, poszkolną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim oraz co najmniej 5-letnią praktykę zawodową, poszkolną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

Art. 20. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach agrotechnicznych uważa się:

- a) osoby posiadające dyplomy z ukończenia odpowiednich wydziałów szkół akademickich oraz co najmniej 2-letnią praktykę zawodową, poszkolną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim oraz co najmniej 3-letnią praktykę zawodową, poszkolną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

Art. 21. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach handlowych wszelkich szczebli i typów, łącznie ze szkołami kształcącymi, uważa się osoby posiadające dyplomy ukończenia odpowiednich szkół akademickich oraz co najmniej 3-letnią praktykę zawodową, poszkolną, nienauczycielską, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

Art. 22. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania przedmiotów zawodowych w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych oraz w szkołach zawodowych kształcących, z wyjątkiem kształcących szkół handlowych, uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, wymienione w art. 19;
- b) osoby posiadające świadectwa nauczycielskie b. Państwowego Seminarjum Nauczycieli Szkół Zawodowych w Warszawie oraz co najmniej 3-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią pracę nauczycielską, odbytą po uzyskaniu świadectwa nauczycielskiego;
- c) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich średnich szkół zawodowych, co najmniej 6-letnią pracę zawodową, poszkolną, nienauczycielską oraz egzamin nauczycielski na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 23. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania zawodu w szkołach technicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych i szkołach przemysłu artystycznego uważa się:

- a) osoby posiadające dyplomy z ukończenia odpowiednich szkół akademickich oraz co najmniej 1-roczną praktykę w danym zawodzie, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią;

- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich szkół zawodowych o poziomie więcej niż średnim oraz co najmniej 2-letnią praktykę w danym zawodzie, uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

Art. 24. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania zawodu w szkołach rzemieślniczo-przemysłowych i zawodowych kształcących uważa się:

- a) osoby posiadające kwalifikacje, wymienione w art. 23;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia szkół mistrzów i nadzorców, co najmniej 6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nienauczycielską, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły oraz egzamin nauczycielski, na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego;
- c) osoby posiadające tytuł mistrza, uzyskany w myśl art. 158 i 159 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), co najmniej 6-letnią praktykę zawodową, nienauczycielską, odbytą po uzyskaniu tytułu mistrza, oraz egzamin nauczycielski na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 25. Za posiadające kwalifikacje nauczycielskie do nauczania zawodu w szkołach zawodowych żeńskich średnich i niższych uważa się:

- a) osoby posiadające świadectwa nauczycielskie seminarjum nauczycielek rzemiosł lub nauczycielek gospodarstwa;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia państwowych kursów dla nauczycielek gospodarstwa domowego oraz co najmniej 6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią pracę nauczycielską, odbytą po uzyskaniu świadectwa;
- c) osoby posiadające świadectwa ukończenia kursu metodyki nauczania robót ręcznych przy państwowym seminarjum nauczycielek rzemiosł łącznie ze świadectwem dojrzałości szkoły średniej ogólnokształcącej oraz co najmniej 6-letnią praktykę zawodową, nienauczycielską uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią.

B. Instruktorzy.

Art. 26. Za posiadające kwalifikacje instruktorskie do nauczania zawodu w szkołach technicznych, agrotechnicznych, szkołach mistrzów i nadzorców, szkołach mierniczych, szkołach przemysłu artystycznego, rzemieślniczo-przemysłowych oraz zawodowych kształcących uważa się:

- a) osoby posiadające świadectwa ukończenia odpowiednich średnich szkół zawodowych oraz co najmniej 3 letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową w charakterze pracowników bezpośrednio produkujących, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia szkół mistrzów i nadzorców oraz co najmniej 4-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;

- c) osoby posiadające świadectwa ukończenia szkół rzemieślniczo-przemysłowych oraz co najmniej 6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- d) osoby posiadające tytuł mistrza, uzyskany w myśl art. 158 i 159 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), oraz co najmniej 4-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu tego tytułu.

Art. 27. Za posiadające kwalifikacje instruktorskie do nauczania zawodów dotyczących produkcji roślinnej lub zwierzęcej oraz związanego z nimi przetwórstwa w szkołach agrotechnicznych uważa się:

- a) osoby posiadające świadectwa ukończenia średnich szkół agrotechnicznych oraz co najmniej 3-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia ludowych szkół rolniczych, ogrodniczych lub leśnych oraz co najmniej 9-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły.

Art. 28. Za posiadające kwalifikacje instruktorskie do nauczania zawodu w średnich i niższych szkołach zawodowych żeńskich oraz w seminarjach nauczycielek rzemiosł i nauczycielek gospodarstwa uważa się;

- a) osoby posiadające świadectwa nauczycielskie seminarjów nauczycielek rzemiosł lub gospodarstwa;
- b) osoby posiadające świadectwa ukończenia seminarjów nauczycielek rzemiosł lub gospodarstwa;
- c) osoby posiadające świadectwa ukończenia średnich szkół zawodowych żeńskich oraz co najmniej 3 letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- d) osoby posiadające tytuł mistrza, uzyskany w myśl art. 158 i 159 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowym (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468) oraz co najmniej 3-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu tytułu mistrza;
- e) osoby posiadające świadectwa ukończenia niższych szkół zawodowych żeńskich oraz co najmniej 6 letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po uzyskaniu świadectwa ukończenia szkoły;
- f) osoby posiadające świadectwa nauki danego rzemiosła, zakończonej złożeniem z pomyślnym wynikiem egzaminu na czeladnika w myśl art. 153—157 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia

7 czerwca 1927 r. o prawie przemysłowem (Dz. U. R. P. Nr. 53, poz. 468), 6-letnią uznaną przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego za odpowiednią praktykę zawodową, nieszkolną, odbytą po złożeniu egzaminu na czeladnika, oraz egzamin instruktorski na zasadach, określonych przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Postanowienia ogólne.

Art. 29. Przyznanie kwalifikacji osobom, wymienionym w art. 11 p. b, art. 12 ust. 1 i art. 21, może być uzależnione przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego od złożenia odpowiedniego egzaminu na zasadach, określonych przez tegoż Ministra.

Art. 30. Za świadectwa, o których mowa w rozporządzeniu niniejszem, uważa się świadectwa szkół państwowych.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uznać za równorzędne pod tym względem ze świadectwami szkół państwowych świadectwa innych szkół, nie wyłączając szkół zagranicznych.

Art. 31. Osobom, którym przyznane będą kwalifikacje zawodowe do nauczania w szkołach zawodowych, wydane zostaną odpowiednie dyplomy przez Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, o ile przyznanie kwalifikacji uwarunkowane jest uznaniem praktyki, względnie przez komisję egzaminacyjną, o ile przyznanie kwalifikacji uzależnione jest od złożenia egzaminu.

W dyplomach tych wskazana będzie kategoria szkół, w których nauczyciel lub instruktor uprawniony został do nauczania, oraz będą oznaczone przedmioty, do nauczania których przyznane zostały kwalifikacje.

Postanowienia przejściowe i końcowe.

Art. 32. Do końca roku 1935 Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może w poszczególnych wypadkach uznać za posiadające kwalifikacje do nauczania w szkołach zawodowych osoby, które nie posiadają warunków, przewidzianych rozporządzeniem niniejszem, jeżeli wyróżniają się bądź długoletnią pracą nauczycielską, bądź też odpowiednią praktyką zawodową.

W wypadkach tych Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może uzależnić przyznanie kwalifikacji od złożenia odpowiedniego egzaminu na zasadach określonych przez tegoż Ministra.

Art. 33. Do końca roku 1935 Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego może dopuścić do nauczania w szkołach zawodowych, zarówno państwowych jak i niepaństwowych, osoby nie posiadające kwalifikacji zawodowych do nauczania w szkołach zawodowych.

Art. 34. Kwalifikacje nauczycielskie i instruktorskie, przewidziane rozporządzeniem niniejszem, stanowią kwalifikacje zawodowe, wymagane do ustalenia w państwowej służbie nauczycielskiej w myśl art. 146 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 592).

Art. 35. Przepisy rozporządzenia niniejszego stosują się również do ustalania w zawodzie nauczycielskim w wypadkach, w których nauczyciel państwowej szkoły zawodowej przed wejściem w życie tego rozporządzenia

odpowiadał warunkom, wymienionym w p. 1 i 2 art. 8 ustawy z dnia 1-go lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 530) w brzmieniu rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 15 lipca 1927 r. (Dz. U. R. P. Nr. 67, poz. 592).

Art. 36. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 37. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*, Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*, Minister: *K. Bartel*, Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*, Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*, Minister Skarbu: *G. Czechowicz*, Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr Dobrucki*, Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*, Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*, Minister Komunikacji: *Romocki*, Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*, Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr Jurkiewicz*, Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*, Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*.

68.

Rozporządzenie ¹⁾

Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 marca 1928 r. o wyłączeniu z kompetencji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego szkolnictwa rolniczego średniego stopnia i przekazaniu go Ministrowi Rolnictwa.

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Z kompetencji Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, określonej w art. 26 dekretu Rady Regencyjnej z dnia 3 stycznia 1918 r. o tymczasowej organizacji Władz Naczelnych w Królestwie Polskiem (Dz. P. P. P. Nr. 1 poz. 1), wyłącza się sprawy szkolnictwa rolniczego średniego stopnia i włącza się je do kompetencji Ministra Rolnictwa.

Art. 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom Rolnictwa oraz Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*, Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*, Minister: *K. Bartel*, Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*, Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*, Minister Skarbu: *G. Czechowicz*, Minister Sprawiedliwości: *A. Meysztowicz*, Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr Dobrucki*, Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*, Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*, Minister Komunikacji: *Romocki*, Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*, Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr Jurkiewicz*, Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*, Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*.

¹⁾ Ogłoszone w Dz. U. Rz. P. z dnia 17 marca 1928 r. Nr. 31. poz. 298.

69.

Rozporządzenie ¹⁾**Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 22 marca 1928 r. o komisjach weryfikacyjnych.**

Na podstawie art. 44 ust. 6 Konstytucji i ustawy z dnia 2 sierpnia 1926 r. o upoważnieniu Prezydenta Rzeczypospolitej do wydawania rozporządzeń z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr. 78, poz. 443) postanawiam co następuje:

Art. 1. Osobom, pozostającym w służbie państwowej w dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, którym przysługiwało na podstawie ustaw z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 429 do 436) prawo do zaliczenia do wysługi lat czasu poprzedniej służby państwowej lub samorządowej w b. państwach zaborczych, względnie czasu pracy zawodowej, czas ten może być zaliczony do czasu służby, jeżeli zaliczenia na podstawie wyżej wymienionych ustaw nie dokonano bez winy tych osób, oraz jeżeli osoby te zgłoszą swoje prawa w terminie do dnia 31 grudnia 1928 r.

Art. 2. Celem wykonania niniejszego rozporządzenia utworzone zostaną przy wszystkich władzach naczelnych komisje weryfikacyjne, których skład i tryb postępowania określi rozporządzenie Rady Ministrów.

Art. 3. Zaliczenie dokonane na podstawie niniejszego rozporządzenia wywiera te same skutki prawne, jak zaliczenie dokonane na podstawie ustaw z dnia 13 lipca 1920 r. (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 429 do 436), z tym wyjątkiem, że nie daje prawa do dodatku za wysługę lat, oraz do różnicy uposażenia za czas do dnia 31 grudnia 1928 r.

Art. 4. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów i Ministrowi Skarbu, oraz właściwym Ministrom.

Art. 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej: *I. Mościcki*. Prezes Rady Ministrów i Minister Spraw Wojskowych: *J. Piłsudski*. Minister *K. Bartel*. Minister Spraw Wewnętrznych: *Stawoj Składkowski*. Minister Spraw Zagranicznych: *August Zaleski*. Minister Skarbu: *G. Czechowicz*. Minister Sprawiedliwości: *A. Mey-sztowicz*. Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego: *Dr. Dobrucki*. Minister Rolnictwa: *K. Niezabytowski*. Minister Komunikacji: *Romocki*. Minister Robót Publicznych: *Moraczewski*. Minister Pracy i Opieki Społecznej: *Dr. Jurkiewicz*. Minister Reform Rolnych: *Witold Staniewicz*. Minister Poczty i Telegrafów: *Bogusław Miedziński*. Minister Przemysłu i Handlu: *E. Kwiatkowski*.

70.

Zarządzenie**Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 11 stycznia 1928 r. — w sprawie utworzenia Kasy Wzajemnej Pomocy Uczniów państwowych szkół zawodowych.****§ 1.**

Od początku roku szkolnego 1927/28 ustanawiam w państwowych szkołach zawodowych, w których używane są silniki i maszyny albo narzędzia dla pracy ręcznej, lub istnieją laboratorja chemiczne, opłatę od

¹⁾ Ogłoszone w Dz. U. Rz. P. z dnia 26 marca 1928 r. Nr. 38 poz. 368.

uczniów w sumie 1 (jeden) złoty rocznie na Kasę Wzajemnej Pomocy Uczniów państwowych szkół zawodowych, zwanej w dalszym ciągu niniejszego rozporządzenia „Kasą“.

§ 2.

Uczniowie z początkiem roku szkolnego składają opłaty w dyrekcji szkoły, która przesyła je do Pocztowej Kasy Oszczędności na specjalny w tym celu otwarty rachunek czekowy.

§ 3.

Zadaniem Kasy jest w razie nieszczęśliwego wypadku ucznia przy pracy w warsztatach i laboratorjach szkolnych, oraz na wycieczkach szkolnych (nie rozrywkowych) zapewnić poszkodowanemu w miarę środków Kasy pomoc lekarską i koszty kuracji, jako to: leczenia w szpitalu lub w klinice, lekarstw, opatrunków, nadto koszty protez, a w razie zgonu koszty pogrzebu.

§ 4.

Kasa pozostaje w bezpośrednim zarządzie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, które w każdym przypadku decyduje, czy są warunki udzielenia pomocy z Kasy, oraz określi rodzaj, wysokość, trwanie i sposób świadczeń, wymienionych w § 3-cim.

§ 5.

Skarb Państwa w żadnym wypadku z jakiegokolwiek bądź tytułu z racji prowadzenia Kasy Wzajemnej Pomocy Uczniów państwowych szkół zawodowych nie będzie ponosił żadnych ciężarów.

§ 6.

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zarządzi utworzenie z nadwyżki dochodów nad wydatkami kapitału żelaznego, którego odsetki jedynie używane będą:

- a) na cele wymienione w § 3-cim,
- b) na wychowanie fizyczne uczniów państwowych szkół zawodowych.

Warszawa, dnia 11 stycznia 1928 r. (Nr. III. H. 11792/27).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *Dr. Dobrucki.*

71.

Zarządzenie

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 17 lutego 1928 r. — w sprawie obowiązków zastępców inspektora szkolnego.

Na podstawie art. 1 i 10 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50 poz. 304) zarządzam, co następuje:

§ 1. Zastępca inspektora szkolnego jest urzędnikiem bezpośrednio podległym inspektorowi szkolnemu i pomocnikiem jego w pracy organizacyjnej oraz w kierownictwie i nadzorze pedagogicznym i administracyjnym szkolnictwa powszechnego, wychowania przedszkolnego i oświaty pozaszkolnej w powiecie (mieście).

§ 2. Inspektor szkolny dzieli powiat (miasto) na rejony i, zatrzymując jeden rejon przy sobie, pozostałe powierza zastępcom; podział ten wymaga zatwierdzenia przez władzę szkolną II instancji.

§ 3. W obrębie powierzonego sobie rejonu zastępca inspektora szkolnego:

- A. 1. pełni nadzór pedagogiczny nad powierzonymi jego opiece publicznymi i prywatnymi szkołami powszechnymi oraz zakładami wychowania przedszkolnego i oświaty pozaszkolnej przez ich wizytację;
- 2) nadaje kierunek pedagogiczny publicznym szkołom powszechnym przez konferencje nauczycielskie, лекcje metodyczne, wykłady i odczyty;
- 3) wpisuje spostrzeżenia wizytacyjne do arkusza kwalifikacyjnego;
- 4) prowadzi dochodzenia wstępne przeciwko nauczycielom publicznych szkół powszechnych i wychowawczyniom ochronek państwowych;
- 5) czuwa nad wykonaniem zarządzeń inspektora szkolnego i władz wyższych;
- 6) współdziała z odnośnymi urzędami w sprawach sanitarnych i higieny szkolnej;
- 7) bada z organami gminnego samorządu szkolnego potrzeby szkolne i oświatowe.
- B. 8) przedkłada inspektorowi szkolnemu opinie i wnioski w sprawach:
 - a) projektów sieci szkolnej,
 - b) budowy szkół,
 - c) otwierania szkół poszczególnych,
 - d) budżetów szkolnych,
 - e) koncesyj na otwarcie prywatnych szkół powszechnych oraz ochronek,
 - f) przyznawania prawa publiczności prywatnym szkołom powszechnym,
 - g) zarządzeń, wynikających ze stosunków służbowych nauczycieli publicznych szkół powszechnych i ochronek państwowych,
 - h) zatwierdzania i usuwania kierowników, względnie nauczycieli prywatnych szkół powszechnych.

§ 4. Poza obowiązkami, o których mowa w § 3, inspektor szkolny może zastępcy inspektora szkolnego powierzyć czasowo i inne czynności.

Powierzenie zastępcy inspektora szkolnego na stałe innych poza wymienionymi w § 3 czynności wymaga zatwierdzenia władzy szkolnej II instancji.

§ 5. Zastępca inspektora szkolnego bierze udział w posiedzeniach Rady Szkolnej Powiatowej (Miejskiej) bez prawa głosowania, z prawem jednak zabierania głosu w dyskusji poza kolejną mówców każdorazowo za zgodą inspektora szkolnego.

§ 6. Zastępca inspektora szkolnego składa inspektorowi szkolnemu periodyczne sprawozdania wizytacyjne w terminach i podług wzoru, określonych przez właściwe władze szkolne II instancji.

§ 7. Zastępca inspektora szkolnego podpisuje „za inspektora szkolnego” korespondencję urzędową w sprawach, których podpisywanie zostanie mu powierzone przez inspektora szkolnego.

§ 8. Wszystkie czynności, na mocy postanowień rozporządzenia niniejszego powierzone zastępcy inspektora szkolnego, podlegają kontroli inspektora szkolnego.

Za te czynności, w szczególności zaś za czynności, wynikające z włożonych na niego w § 3 obowiązków, zastępca inspektora szkolnego jest wspólnie z inspektorem szkolnym odpowiedzialny przed władzami wyższymi.

§ 9. W razie czasowej nieobecności inspektora szkolnego wszystkie prawa i obowiązki inspektora szkolnego przyjmuje jego zastępca, a jeżeli

jest ich więcej, jeden z zastępców, wyznaczony przez inspektora szkolnego. Pełniący obowiązki inspektora szkolnego zastępca podpisuje korespondencję „w zastępstwie inspektora szkolnego“.

Inspektor szkolny, powierzając na czas swej nieobecności pełnienie swych obowiązków zastępcy inspektora szkolnego, może zastrzec wstrzymanie załatwienia pewnych spraw aż do swego powrotu.

§ 10. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie po upływie dni 7 od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Z chwilą wejścia w życie zarządzenia niniejszego traci moc obowiązującą rozporządzenie Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 19 maja 1921 r. w sprawie zakresu kompetencji zastępców inspektorów szkolnych (Dz. Urz. Ministerstwa WR. i OP. Nr. 10 poz. 102).

Warszawa, dnia 17 lutego 1928 r. (Nr. I. 21663/27).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
(—) *Dr. Dobrucki.*

72.

Okólnik

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych, do Wydziału Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem, do inspektorów szkolnych, do dyrekcji i kierownictw szkół i do ogółu nauczycielstwa — w sprawie natrysków szkolnych.

Wdrażanie dziatwy i młodzieży szkolnej do utrzymywania ciała w czystości uważać należy za zasadniczą podstawę wychowania wogóle, a wychowania fizycznego w szczególności.

Mając to na względzie, Ministerstwo niejednokrotnie przypominało nauczycielstwu o konieczności czuwania nad tą stroną wychowawczą.

Za najskuteczniejszy jednak środek powszechnie uznano wdrożenie dziatwy do tych zabiegów w samej szkole, włączenie kąpeli szkolnych do programu szkolnego.

W tym celu już w ministerjalnych projektach budynków szkolnych dla szkół powszechnych w szkołach o wyższym typie organizacyjnym uwzględnione zostały pomieszczenia na urządzenie natrysków szkolnych, jako najtańszej i najdogodniejszej formy kąpeli. Niestety, względy oszczędnościowe spowodowały, że gdy chodzi o szkoły powszechne, samorządy wybierały projekty raczej o programie minimalnym i tak ważne pomieszczenia w wielu razach pomijano.

Pragnąc położyć jak najmocniejszy nacisk na tę tak doniosłą sprawę wychowawczą, zarządzam, co następuje:

1) W sprawach pomieszczeń natryskowych:

a) przy opinjowaniu projektów świeżo wznoszonych budynków szkolnych tak państwowych, jak samorządowych i prywatnych, zwłaszcza dla większej liczby dziatwy i młodzieży szkolnej, władze szkolne powinny kierować się rozporządzeniem Ministerstwa z dnia 29 lutego 1925 r. (Dz. Urzęd. Ministerstwa z r. 1925 Nr. 9, poz. 87) i czuwać nad tem, by w przedkładanych do zatwierdzenia planach budynków szkolnych o wyższym typie

organizacyjnym, w razie niemożności doraźnej budowy natrysków szkolnych była przewidziana możność dobudowy ich lub budowy w przyszłości w oddzielnym budynku. W planach sytuacyjnych należy przeto przewidywać miejsce na cel powyższy:

b) w dawniej wzniesionych budynkach szkolnych, przeznaczonych dla większej liczby dzieci i pozbawionych urządzeń natryskowych, gdzie tylko to jest możliwe, dążyć należy do wykorzystania, czy to wysokich izb w podziemiu lub w przyziemiu, czy też pomieszczeń sąsiadujących np. z salą gimnastyczną lub stojących oddzielnie, na urządzenie w nich natrysków. Przestrzegać przytem należy, ażeby rozbieralnia, ze względu na łatwość nasykania się parą odzieży uczniów i możliwość ich przeziębienia, była starannie odosobniona od pomieszczenia kąpielowego. Za wzór takich tanich kąpielisk szkolnych w oddzielnych specjalnie na ten cel przerobionych budynkach służyć mogą urządzenia natryskowe szkolne przy gimnazjach państwowych w Płocku i w Chełmie;

c) po wsiach, gdzie większość szkół jest niżej zorganizowanych i urządzeń natryskowych w swych pomieszczeniach nie posiada, pp. inspektorowie szkolni i kierownicy szkół winni zachęcać zarządy gmin do budowy łaźni wiejskiej i wdrażać dzieci do wykorzystywania tych urządzeń;

d) w szkołach państwowych koszty urządzeń natrysków, przeróbek pomieszczeń i instalacyj do powyższego celu, dalej, koszt eksploatacji kąpielisk pokrywać można częściowo z dobrowolnych opłat rodziców i opiekunów. Mniej zamożnym szkołom Ministerstwo w poszczególnych przypadkach będzie starało się, w miarę możliwości, przyjść z pomocą finansową.

2) W sprawie sposobu wykorzystywania natrysków szkolnych:

a) korzystanie z natrysków szkolnych tam, gdzie one istnieją, wcielić należy do obowiązkowych zajęć szkolnych, wyznaczając na to dla każdej klasy specjalne godziny przynajmniej raz na miesiąc, a jeśli się uda, i częściej, przytem, o ile można, nie w ostatnich godzinach szkolnych, lecz tak, by uczniowie mogli przez jakiś czas po kąpieli przebywać w szkole;

b) jeśli szkoła nie posiada własnych urządzeń natryskowych, winna wykorzystać urządzenia te w szkole sąsiedniej, gdzie takie urządzenia istnieją, oczywiście po porozumieniu się z dyrekcją tejże szkoły, albo też w publicznym budynku kąpielowym, przytem baczyć należy, by działwa, zwłaszcza młodsza, dostatecznie po kąpieli wypoczywała i nie wychodziła na powietrze zbyt rozgrzana;

c) podczas kąpieli klasowych nad uczniami czuwają wychowawcy odpowiednich klas, a w szkołach powszechnych nad młodszą działwą higienistki szkolne tam, gdzie są one czynne;

d) zwalniać z natrysków szkolnych może tylko władza szkolna (kierownik szkoły, wychowawcy) w porozumieniu z opieką higieniczno-lekarską.

Kuratorja będą w sprawozdaniach rocznych, składanych Ministerstwu o stanie higieny szkolnej i wychowania fizycznego, zgodnie z okólnikiem z dnia 2 września 1925 r. Nr. O. Prez. 10389/25, zaznaczać, w ilu szkołach w roku sprawozdawczym zostały świeżo zaprowadzone urządzenia natryskowe.

Warszawa, dnia 13 lutego 1928 r. (Nr. O. H. fiz. 72/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:

(—) *Dr. Dobrucki.*

73.

Okólnik

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich Władz i Urzędów, podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P., w sprawie zasiłków Kas Chorych dla pracowników kontraktowych.

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dn. 3. IX. 1924 r. Nr. 10769 w umowach, zawieranych z pracownikami kontraktowymi zamieszczone jest następujące postanowienie:

„W razie nieobecności na służbie z powodu choroby będzie otrzymywał Pan przez czas tej nieobecności różnicę między wynagrodzeniem wyżej wymienionem a zasiłkiem, pobieranym w myśl obowiązujących przepisów z kasy chorych“.

W związku z tem polecam, aby każdy pracownik kontraktowy zawiadamiał bezzwłocznie o wysokości pobranego z kasy chorych zasiłku swą bezpośrednio przełożoną władzę, która obowiązana jest natychmiast powiadomić o tem urząd asygnujący wynagrodzenie celem potrącenia sumy pobranego zasiłku z najbliższej miesięcznej wypłaty, przypadającej pracownikowi kontraktowemu. Wysokość wypłacanych zasiłków uwidoczniła jest przez Kasę Chorych w legitymacjach członkowskich.

Warszawa, dnia 21 lutego 1928 r. (Nr. O. Pr. 1423/28).

W. Żłobicki. p. o. Podsekretarza Stanu.

74.

Okólnik

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich Władz i Urzędów, podległych Ministerstwu W. R. i O. P., — w sprawie pokrywania świadczeń w domach państwowych.

Ministerstwo Robót Publicznych pismem z dnia 23 stycznia 1928 r. L. dz. X. 3586/27 wyjaśniło, że należności za oświetlenie klatek schodowych, oraz za wodę i kanały, wobec zajmowania mieszkań przez nauczycieli i innych funkcjonarjuszów państwowych w budynkach państwowych, winny być pokrywane z kredytów budżetowych Ministerstwa Robót Publicznych, na którego budżet dochodowy wnoszone są wpływy z komornego za mieszkania w budynkach państwowych.

Oдноśne Okręgowe Dyrekcje Robót Publicznych powinny w porozumieniu z władzami użytkującymi ustalić realną wartość tych świadczeń i asygnować w odstępach perjodycznych odpowiednie kwoty na ich pokrycie z kredytu Dz. 2 rozdz. 3 § 10 budżetu zwyczajnego Ministerstwa Robót Publicznych.

O powyższem zawiadamiam, celem wydania dalszych zarządzeń i zastosowania.

Warszawa, dnia 28 lutego 1928 r. (Nr. O. Prez. 1452/28).

W. Żłobicki. p. o. Podsekretarza Stanu.

75.

Okólnik

Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich Kuratorów Okręgów Szkolnych, Liceum Krzemienieckiego i Wydziału Oświecenia Publicznego w Województwie Śląskiem — w sprawie udziału hufców szkolnych w uroczystościach i dokonywania w nich inspekcji.

Zdarza się, że hufce szkolne są pociągane do wystąpień publicznych z okazji różnych miejscowych uroczystości i obchodów, które poza efektem zewnętrznym nie dają żadnych pozytywnych rezultatów i nic wspólnego nie mają z pracą przysposobienia wojskowego.

Ze względów wychowawczych uważam za konieczne, aby hufce szkolne brały udział w niektórych uroczystościach i świętach łącznie z wojskiem, ograniczam jednak te wystąpienia do najważniejszych przypadków:

Święto 3 maja,
 „ 15 sierpnia,
 „ 11 listopada,
 „ danego pułku,
 miejscowe święto p. w. i w. f.

oraz udział w uroczystościach urządzanych przez miejscowe władze i społeczeństwo na przyjazd Pana Prezydenta Rzplitej, Generalnego Inspektora Sił Zbrojnych, Ministra Spraw Wojskowych, względnie najwyższych dostojników Państwa. O każdorazowym udziale hufców szkolnych w takich uroczystościach decyduje Dowódca Okręgu Korpusu po porozumieniu z odnośną władzą szkolną (kuratorem).

Dla zapewnienia pracy w hufcach szkolnych możliwie najdogodniejszych warunków, polecam dokonywanie inspekcji hufców szkolnych przez przełożone władze szkolne w granicach rzeczywistej potrzeby i w ten sposób, aby nie powodować zmiany zajęć przewidzianych rozkładem i nie wywoływać konieczności zarządzenia nadzwyczajnych zbiórek hufców.

Analogiczne zarządzenia odnośnie do inspekcji wydał Minister Spraw Wojskowych w swoim zakresie.

Warszawa, dnia 3 marca 1928 r. (Nr. O. H. fiz. 228/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki.

76.

Okólnik

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do wszystkich władz i urzędów, podległych bezpośrednio Ministerstwu W. R. i O. P., — w sprawie sposobu zaliczania służby wojskowej do wysługi emerytalnej.

Ministerstwo Skarbu pismem z dnia 25 lutego 1928 r. L. D. I. 1290/5/28, wydanem w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wojskowych, wyjaśniło, że służba, pełniona w b. rządowej straży bezpieczeństwa we Lwowie, w Przemyślu i Krakowie od 1 listopada 1918 r. do 30 listopada 1919 r., była służbą wojskową polską. Służba ta podlega więc zaliczeniu do wysługi emerytalnej w myśl okólnika Ministerstwa Skarbu z dnia 13 stycznia 1928 r.

L. D. I. 21210/5/27, — a więc również podwójnie, jeżeli istnieją warunki, określone w punktach a) i b) ustępu A tegoż okólnika (okólnik Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 26 stycznia 1928 r. Nr. O. Prez 527/28, ogłoszony w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 29 lutego 1928 r. Nr. 2/195)¹⁾.

Warszawa, dnia 6 marca 1928 r. (Nr. O. Prez. 1588/28).

W. Żłobicki. p. o. Podsekretarza Stanu.

77.

Okólnik

Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do Kuratorów Okręgów Szkolnych i do Województwa Śląskiego — w sprawie świąt sportowych młodzieży.

Doświadczenia, poczynione podczas przygotowania młodzieży do święta sportowego i przeprowadzania zawodów i pokazów, wskazują na konieczność podkreślenia obowiązujących już pod tym względem wytycznych ew. ich rozszerzenia.

Należy więc zwrócić uwagę na to, aby zaprawa do zawodów nie była prowadzona zbyt intensywnie w ostatnich tygodniach kosztem innych przedmiotów nauczania lub dodatkowo przed rozpoczęciem nauki, bo wywołuje to tylko szkodliwe przemęczenie.

Święta sportowe winny zobrazować możliwie dokładny i rzeczywisty rezultat rocznej pracy zakładu. Wyłączność lub przewaga pokazów jednostkowych przeczy intencji ustanowienia tych świąt. Na święta sportowe winny składać się prócz zawodów sportowych i w grach dwie lekcje gimnastyki: jedna z niższą, druga z wyższą klasą szkoły średniej. W zawodach zaś należałoby uwzględniać wyłącznie mecze lekkoatletyczne zespołów w formie wielobojów, a nadto zawody w sportach wodnych i grach.

Święto sportowe ma być świętem nie tylko dla młodzieży, lecz również dla gron nauczycielskich i rodziców. Stąd podstawowem świętem jest święto sportowe danego zakładu.

Szkoły, znajdujące się w tej samej miejscowości lub miejscowościach bardzo sobie bliskich, urządzają terytorjalne międzyszkolne rozgrywki sportowe.

Jako trzeci typ świąt wystąpią dopiero zawody sportowe w siedzibie Kuratorjum, w których uczestniczą najlepsze drużyny trzech zakładów. Te zawody odbywają się wówczas tylko, gdy koszty ich urządzenia są możliwe bez pomocy finansowej Ministerstwa, są więc pod względem finansowym samowystarczalne.

Przy urządzeniu wszelkiego rodzaju świąt sportowych należy zwrócić uwagę na wzorową organizację zawodów tak, by zawody szybko po sobie następowały i nie przeładowywały programów.

O zamierzonych zawodach sportowych w siedzibach Kuratorów należy uprzednio zawiadamiać Ministerstwo (Wydział Higieny Szkolnej i Wychowania Fizycznego).

W świątach sportowych należy bezwzględnie unikać rozdawania drogocennych nagród. Najwłaściwszą nagrodą będą dyplomy i zdjęcia fotogra-

¹⁾ przedrukowany z Dz. U. Kuratorjum Nr. 3 z r. 1928.

ficzne zwycięzców w grupach lub oddzielnie. Zdjęcia te możnaby wywieścić w kurytarzach szkolnych lub w odpowiedniej sali, a nadto gromadzić w albumach z odpowiednimi napisami i opisem wyczynów, tworząc tem samem kronikę wychowania fizycznego danego zakładu.

Warszawa, dnia 7 marca 1928 r. (O. H. Fiz. 256/28).

Minister Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego:
Dr. Dobrucki.

78.

Zarządzenie ¹⁾

Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 marca 1928 r. — w sprawie kart porady lekarskiej dla funkcjonarjuszów państwowych, ich rodzin i emerytów.

W porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli znosząc z dniem 31 marca 1928 r. wydane przezemnie zarządzenie z dnia 24 lutego 1927 r. w sprawie kontroli wpływów za wydane pracownikom państwowym karty porady lekarskiej, ogłoszone w Nr. 58 „Monitora Polskiego“ z 1927 roku ²⁾, natomiast w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu i Najwyższą Izbą Kontroli z mocą obowiązującą od dnia 1 kwietnia 1928 r. zarządzam, co następuje:

1. Nakład druków kart porady lekarskiej zarządza tylko Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i rozdziela je według zapotrzebowań między urzędy wojewódzkie, oraz Komisarjat Rządu m. st. Warszawy.

2. Wymienione w p. 1 urzędy wojewódzkie i Komisarjat Rządu m. st. Warszawy otrzymane karty porady lekarskiej wydają zarówno na własne potrzeby jak i wszystkim władzom i urzędom na ich terenie się znajdującym. Władze te i urzędy otrzymane karty porady w bloczkach numerują w miarę wydawania, zaczynając numerację z początkiem, a kończąc z końcem roku budżetowego.

3. Opłata manipulacyjna za każdą wydaną kartę porady lekarskiej winna być uiszczana znaczkiem stemplowym wartości nominalnej pięćdziesiąt groszy.

4. Znaczek stemplowy ma być naklejony na linji, oddzielającej właściwą kartę od odcinka, pozostającego przy grzbiecie.

Znaczek należy nakleić pionowo w ten sposób, ażeby jego część górna była bezwarunkowo zwrócona ku górnemu brzegowi karty porady lekarskiej. Po odcięciu karty porady prawa połowa znaczka powinna się znajdować na karcie porady, zaś lewa — na odcinku, pozostającym przy grzbiecie bloczka.

5. Zepsute a nieodcięte karty porady lekarskiej należy pozostawić przy grzbiecie bloczka.

6. Powyższe zarządzenie nie dotyczy osób, korzystających z państwowej pomocy lekarskiej na obszarze w. m. Gdańska, jak również funkcjonarjuszów lub emerytów, opłacanych z budżetu województwa śląskiego.

(—) Minister: *Stawoj Składkowski.*

¹⁾ Ogłoszone w „Monitorze Polskim“ z dnia 2 kwietnia 1928 roku. L. 77. poz. 122.

²⁾ Przedrukowane w Dzienniku Urzędowym Kuratorjum Nr. 4 z r. 1927.

Minister Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.
Nr. O. H. fiz. 25/28.

Warszawa, dnia 10 marca 1928 r.

Sprzątanie sal szkolnych.

W związku z okólnikiem w sprawie utrzymania czystości w lokalach szkolnych (Dz. Urz. z r. 1927 Nr. 8 poz. 118) wyjaśniam, że aczkolwiek działalność szkolna winna jak najbardziej przykładać się do utrzymania w należytej czystości lokalu szkolnego, to jednak do zamiatania podłóg, do ścierania kurzu z ławek nie powinna być ze względów zdrowotnych używana. Obowiązek ten winien w całości spoczywać na służbie szkolnej.

Również w pracowniach szkolnych, w salach robót ręcznych, w warsztatach rzemieślniczych, o ile od działalności i młodzieży szkolnej żądać należy jak najstaranniejszego uporządkowania sprzętów, używanych przy pracy, o tyle, również z tych samych względów zdrowotnych, nie można żądać zamiatania podłóg i usuwania z niej kurzu, co leżeć winno w zakresie obowiązków służby szkolnej.

Szczegółowe przepisy, dotyczące utrzymania porządku i czystości w szkołach, są podane, jak o tem wspomina wyżej przytoczony okólnik, w książce sanitarnej szkolnej.

Powyższe należy podać do wiadomości dyrekcji i kierownictw szkół.

Dr. Dobrucki, Minister.

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

L. O. 557/28.

Kraków, dnia 21 marca 1928 r.

Dyrekcjom szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorom Szkolnym w Okręgu
do wiadomości i zastosowania się.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński wr.*

L. O. 558/28.

Kraków, dnia 21 marca 1928 r.

Do

Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych, seminarjów nauczycielskich, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorów Szkolnych w Okręgu — w sprawie zarachowania gotówki, uzyskanej ze sprzedaży inwentarza.

Wyjaśniam na podstawie rozporządzenia Ministerstwa W. R. i O. P. z dnia 8 marca 1928 r. Nr. O. R. 2869/28, że pieniądze, uzyskane z ew. sprzedaży inwentarza, winny być odprowadzane **na § 8 „Różne dochody”** **odnośnego Działu budżetu dochodowego Ministerstwa WR. i OP.**

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński wr.*

L. O. 631/28.

81.

Kraków, dnia 30 marca 1928 r.

Do

Wydziałów i Oddziałów Kuratorjum, Rad Szkolnych Powiatowych oraz Inspektorów Szkolnych w Okręgu — w sprawie należności za przeniesienia.

Wykonywając rozporządzenie Ministerstwa WR. i OP. z dnia 22 marca 1928 r. Nr. O. Prez. 1885/28, podaję poniżej do wiadomości i stosowania wyjaśnienie Ministerstwa Skarbu z dnia 5 marca r. b. L. D. III. 172/1 w sprawie należności za przeniesienia.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. T. Kupczyński* wr.

„Ministerstwo Skarbu L. D. III. 172/1.

Warszawa, dnia 5 marca 1928 r.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw — w sprawie należności za przeniesienia.

Wskutek zapytania niektórych władz w sprawie wykładni postanowień § 2 pkt. III 1, 2, 3 i § 19 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17-go września 1927 o należnościach za podróże służbowe, delegacje i przeniesienia (Dz. U. R. P. Nr. 92, poz. 826), Ministerstwo Skarbu wyjaśnia, co następuje:

I. Należności, określone w § 2 pkt. III 1 i 2 (diety i zwrot kosztów przejazdu) przysługują przeniesionym przy przeniesieniach z urzędu i w drodze konkursu, jak również przy przeniesieniach na prośbę.

Należności te, t. j. diety i koszty przejazdu dla żony i dzieci oraz koszty przejazdu dla służącej (cego) przysługują przeniesionemu, jeśli wymienione osoby rzeczywiście przybyły do nowego miejsca służbowego. W wątpliwych wypadkach może władza wypłatę omawianych należności uzależnić od dostarczenia przez przeniesionego odpowiedniego dowodu (np. karty zameldowania tych osób w nowej miejscowości).

II. Prócz diet i kosztów przejazdu, należy się ale tylko przy przeniesieniu **z urzędu lub w drodze konkursu** zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego (§ 2 pkt. III, 3) w rozmiarze określonym w § 19, który rozróżnia zwrot kosztów przewozu urządzenia domowego koleją lub statkiem, udowodnionych oryginalnymi listami przewozowymi (lit. a) i wypłatę ryczałtu na pokrycie wszystkich innych wydatków połączonych z tym przewozem.

Do litery a.

Postanowienie to jest przepisem specjalnym, dotyczącym wyłącznie wypadków przewozu urządzenia domowego koleją lub statkiem i jako takie nie może być rozszerzane na wypadki, gdy przeniesiony używa z jakiegokolwiek powodu innych środków lokomocji (np. koni, samochodów i i. p.).

Do litery b.

Ryczałt ten należy wypłacić przeniesionemu z chwilą jego zgłoszenia się w nowym miejscu służbowym i to niezależnie od okoliczności, czy przeniesiony przewiózł, względnie czy wogóle zamierza przenieść urządzenie domowe do miejscowości przeniesienia lub też czy wogóle posiada urzą-

dzenie domowe. Jest to należytość, z której przeniesiony niema obowiązku wyrachowywania się wobec władzy asygnującej. W związku z tem zaznacza się, że przeniesiony niema prawa do zwrotu ewentualnych kosztów przewozu bagażu.

Do podstawy obliczeniowej omówionego ryczału należy wliczać także 10 procentowe podwyższenie uposażenia, przyznane art. 8 ustawy z dnia 18 grudnia 1926 (Dz. U. R. P. Nr. 125 poz. 725).

Przy przeniesieniach na własną prośbę ma zastosowanie ustęp ostatni § 19.

III. Podając powyższe do wiadomości, Ministerstwo Skarbu wobec wzrostu wydatków Skarbu Państwa na koszty przesiedlenia wskutek wprowadzenia omówionego ryczału uprasza o wydanie zarządzeń, by przeniesienia ograniczono do istotnych potrzeb, podyktowanych wyłącznie interesami służby.

Podsekretarz Stanu: *Grodyński*.

82.

L. I. 12506.

Kraków, dnia 18 kwietnia 1928 r.

Okólnik

w sprawie rozkładu kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w r. 1928.

Rozporządzeniem z 11 kwietnia 1928 r. Nr. I. 5507/28 zatwierdziło Ministerstwo WR. i OP. poniżej podany rozkład kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w r. 1928. Organizacja techniczna kursów pozostaje naogół niezmieniona za wyjątkiem poniższych szczegółów:

1. Na kursach dla nauczycieli niekwalifikowanych nie przewiduje się Komisji Egzaminacyjnych; niektóre kursy tego rodzaju mają charakter kursów jednorazowych, na których nie będą przeprowadzane repetycje wstępne; natomiast przewiduje się jak w latach ubiegłych repetycje wstępne na kursach końcowych.

2. W r. 1928 nie przewiduje się kursów przygotowawczych do kolokwium wstępnego na W. K. N. z wyjątkiem wymienionych w rozkładzie kursów wychowania fizycznego w Wągrowcu: a) dla mężczyzn w terminie od 2 do 21 lipca i b) dla kobiet od 23 lipca do 11 sierpnia.

W związku z tem kolokwium wstępne na Wyższy Kurs Nauczycielski w Poznaniu zarówno ze śpiewu jak i z wychowania fizycznego odbędzie się dla wszystkich zakwalifikowanych przez Kuratora kandydatów (mężczyzn i kobiet) w dniu 21 lipca 1928 r. na kursie w Wągrowcu, z wyjątkiem egzaminu z wychowania fizycznego dla kobiet, który odbędzie się oddzielnie po zakończeniu kursu, wymienionego pod b).

3. Prawie wszystkie kursy, wymienione w rozkładzie, są przeznaczone dla nauczycieli **kwalifikowanych** i mają na celu przede wszystkim rozszerzenie zakresu ich wiedzy, (nie dając bezpośrednich uprawnień kwalifikacyjnych), częściowo także pomoc w przygotowaniu się do egzaminu z Wyższego Kursu Nauczycielskiego.

Zasadnicza zmiana charakteru kursów wakacyjnych w r. b. objawia się w tematach poszczególnych kursów. Większość z tych kursów poświęcona jest opracowaniu pewnego zagadnienia lub pewnej grupy zagadnień, będących fragmentem programu Wyższego Kursu Nauczycielskiego. Ujęcie tych zagadnień jest jednak takie, że każdy nauczyciel kwalifikowany, posiadający odpowiednie przygotowanie i zamiłowanie do przedmiotu, może wziąć udział w tych kursach.

Kursy t. zw. informacyjno-przygotowawcze nie są w r. b. przewidziane, z wyjątkiem kursu w Pruszkowie i w Siennicy.

Zasady programowe organizacji kursów wakacyjnych w obecnej ich fazie zostaną podane oddzielnie do wiadomości nauczycielstwa. Ministerstwo zwraca jednakże z naciskiem uwagę na konieczność gruntownego uświadomienia nauczycielstwu korzyści kursów wakacyjnych obecnie organizowanego typu, oraz znaczenie ich dla potrzeb szkoły powszechnej. Należałoby to uczynić bądź przy pomocy specjalnego okólnika, dostosowanego do potrzeb lokalnych okręgu, bądź w drodze bezpośredniego porozumienia z nauczycielstwem za pośrednictwem organizacji nauczycielskich, przy pomocy **konferencji** rejonowych.

4. Sposób zapisu oraz wysokość wpisowego (**10 złotych**) nie ulega zmianie w stosunku do r. 1927; słuchacze zamiejscowi winni przy zapisie prócz wpisowego przesłać także **3 znaczki pocztowe po 25 gr** na koszty korespondencji. Zapisów należy dokonywać wyłącznie na kartach wpisowych, wydrukowanych przez Ministerstwo. Karty te znajdują się na składzie głównym w księgarni Książnicy-Atlasu (Warszawa, Nowy Świat 59), są też do nabycia we wszystkich księgarniach. Kart niedbale wypełnionych i nieczytelnych Inspektorowie Szkolni nie są obowiązani przyjmować.

Warunki zapisu na kursy połączone z obowiązkowym internatem wymienione są w rozkładzie przy poszczególnych kursach.

5. Maksymalną liczbę słuchaczy na kursach dla kwalifikowanych ustala się na 40, na kursach dla niekwalifikowanych na 50 uczestników.

6. Termin zapisów upływa 1 czerwca 1928 r. dla nauczycielstwa we własnym powiecie i z dniem 10 czerwca dla zgłaszających się z innych powiatów.

Równoczesne wysyłanie dwu kart wpisowych na dwa kursy, odbywające się w tym samym terminie w różnych miejscowościach, jest niedopuszczalne.

7. Na kursy artystyczno-techniczne dla nauczycieli kwalifikowanych mogą być przyjmowani w miarę wolnego miejsca również nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. Kupczyński* wr.

Rozkład kursów wakacyjnych dla nauczycielstwa szkół powszechnych w r. 1928.

UWAGI. 1. Termin I. trwa od 3 lipca do 28 lipca, II. od 16 lipca do 11 sierpnia, III. od 3 sierpnia do 29 sierpnia.

2. Kursy, oznaczone „niekwalif.“, są przeznaczone dla nauczycieli niekwalifikowanych. Wszystkie inne kursy są przeznaczone wyłącznie dla nauczycieli kwalifikowanych. Kursy, których temat jest również fragmentem programu Wyższego Kursu Nauczycielskiego, oznaczone są: (W. K. N.).

3. Ewentualne zmiany zostaną osobno ogłoszone w Dzienniku Urzędowym Ministerstwa.

Inspektorat Szkolny	Kurs	Termin	UWAGI
Okręg Szkolny Krakowski.			
Biała (Woj. Krakowskie)	Propedeutyczny kurs języka niemieckiego. (Metodyka uczenia jęz. obcego, lektura utworów, ćwiczenia w języku i gramatyce).	I.	Dla osób, znających język niemiecki w zakresie seminarjum naucz.
Kielce	Robót ręcznych. (Wyrób pomocy naukowych w zakresie potrzeb szkoły powsz.).	I.	(W. K. N.). Dla osób, posiadających przygotowanie co najmniej w zakresie kursu robót ręcznych dla nie- wykwalifikowanych
Kraków (Wawel)	Języka i kultury polskiej. (dla nauczycieli Polaków, pracujących w szkołach polskich zagranicą).	III.	Warunki przyjęcia w osobnym komunikacie. Nauczycieli czynnych w kraju nie przyjmuje się.
(Wawel)	Historyczny. (Konstytucja 3 maja i 17 marca na tle rozwoju parlamentaryzmu, jako wprowadzenie do nauki obywatelskiej, powstawanie nowych państw w Europie w XIX w. Metodyka nauczania historii w III i IV oddz.)	I.	(W. K. N.). Należy przywieźć teksty obydwu konstytucyj oraz program nauczania historii w szkole powsz.

UWAGA: Na wszystkich kursach z wyjątkiem kursu dla naucz. z zagranicy przewidziane są wykłady z psychologii eksperymentalnej.

Inspektorat szkolny	K u r s	Termin	UWAGI
Kraków	Biologiczny. (Teor. opracowanie pracowni przyrodn. w szk. powsz. Ćwiczenia z fizjologii roślin w ramach programu szk. powsz. Hodowle. Muzeum przyrodn. Metodyka nauczania przyrody w oddz. V i VI).	I.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powsz.
Kraków	Fizyko-chemiczny. (Ćwiczenia praktyczne z fizyki i chemii w zakresie programu szkoły powsz. i tworzenie pracowni proped. w zakresie tych przedmiotów).	III.	(W. K. N.).
Nowy Sącz	Polonistyczny. (Literatura polska po r. 1863 na tle prądów społecznych. Metodyka nauczania w oddz. VII, lektura „Pana Tadeusza“).	I.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie „Pana Tadeusza“ oraz programu nauczania jęz. polskiego w szkołach powsz.
Sandomierz	Matematyczny. (Idea stopn. rozszerzania zakresu pojęcia liczby. Teoria liczb naturalnych. Geom. teoria liczb ułamkowych. Zagadn. algebr. I stopnia. Podstawy geometrii).	III.	(W. K. N.).
Okręg Szkolny Lubelski.			
Biała Podlaska	Polonistyczny. (Twórczość Mickiewicza. Metodyka lektury wybranych ustępów „Pana Tadeusza“ ze stanowiska potrzeb i możliwości szk. powsz.).	I.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie dzieł Mickiewicza.
Chełm	Pedagogiczny.		(W. K. N.).
Lublin	Biologiczny. (Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodniczej w szk. powsz. Przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin w ramach programu szk. powsz. Praktyczne zaznajomienie ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego).	III.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powszechnych.
Lublin	Rysunek i roboty ręczne. (Tektura, introligatorstwo).	I.	(W. K. N.). Przedmiotem głównym jest rysunek. Roboty stanowią drugi przedmiot, udzielany w mniejszej liczbie godzin.
Puławy	Ogrodniczy. (Ogródki szkolne).	3—17 lipca	

Inspektorat szkolny	Kurs	Termin	UWAGI
Puławy	Oświaty pozaszkolnej. (Praca społeczna na wsi i jej wpływ na kształtowanie działalności oświatowej).	3—24 lipca	
Siedlce	Polonistyczny. (Odmiana imion i czasowników. Metodyka nauczania języka polskiego w oddz. V i VI szk. powsz.).	I.	(W. K. N.). Przed kursem należy przerobić ten dział z gramatyki np. Szobora (dla seminarjów naucz.). Na kurs przywieźć program nauczania jęz. polskiego w szkołach powsz.
Włodawa	Umuzycznienia. (Solfeż, teoria muzyki, pieśniarstwo, gra na skrzypcach).	I.	(W. K. N.). Dla osób uzdolnionych do śpiewu i posiadających przygotowanie w zakresie seminarjów naucz. Obowiązek przywiezienia skrzypiec dla osób, nie grających na fortepianie.
Zamość	Historyczny. (Dzieje miast i ludności miejskiej w Polsce od czasów najdawniejszych do nowoczesnych. Dzieje miasta jako wyjście przy nauczaniu historii w szk. powsz.).	I.	(W. K. N.).
Okręg Szkolny Lwowski.			
Jarosław	Biologiczny. (Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodniczej w szk. powsz. Przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin wraz z zaznajomieniem ze sposobami hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego).	I.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powszechnych.
Kamionka Strumiłowa	Umuzycznienia i rysunku. (Solfeż, teoria muzyki, pieśniarstwo, gra na skrzypcach).	I.	(W. K. N.). Obowiązkowe przywiezienie skrzypiec.
Lwów	Psychologiczno-pedagogiczny. (Psychologia woli, współczesne próby reformy nauczania i wychowania w szkole).	I.	(W. K. N.).
Przemysł *	Historyczno-polonistyczny. (Dzieje miast i ludności miejskiej w Polsce od czasów najdawniejszych do nowoczesnych. — Najnowsza literatura polska od modernizmu do dnia dzisiejszego).	I.	(W. K. N.).

Inspektorat szkolny	Kurs	Termin	UWAGI
Rzeszów *)	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonii i ortografii. — Mowa ludu polskiego i sposób jej traktowania przy nauczaniu języka polskiego. Metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu).	III.	(W. K. N.). Przed kursem pożądane przerobienie tego działu z gramatyki np. Szobera (dla seminarjów naucz.).
Sanok	Ćwiczeń cielesnych, gier i zabaw.	I.	Obowiązkowe zaopatrzenie się w strój ćwiczebny.
Stanisławów *)	Fizyko-matematyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powsz. i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki. — Początki geometrii analitycznej. — Układy równań z dwiema niewiadomymi).	I.	(W. K. N.).
Zaleszczyki	Rysunków i robót ręcznych. (Szkło i metal).	I.	(W. K. N.). Przedmiotem głównym jest rysunek; roboty stanowią drugi przedmiot, udzielany w mniejszej liczbie godzin.
Zaleszczyki	Ogrodniczy.	I.	
Okręg Szkolny Łódzki.			
Brzeziny (kurs w Tomaszowie Maz.)	Robót ręcznych (metal) i rysunku. (Dla mężczyzn).	I.	(W. K. N.). Przedmiotem głównym są roboty ręczne; rysunek stanowi drugi przedmiot, udzielany w mniejszej liczbie godzin.
Konin	Polonistyczny. (Lektura dzieł i utworów wskazanych w programie języka polskiego dla oddz. VII. — Literatura dziecięca i bibliotekarstwo w zastosowaniu do potrzeb nauczyciela szk. powsz.).	III.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie podręczników i dzieł, przepisanych w programie dla VII oddz.
Łódź, powiat (kurs w Zgierzu)	Śpiewu. (Ćwiczenia teoretyczne, praktyczne metodyczne, niezbędne do prowadzenia nauki śpiewu w niższych oddziałach).	I.	Dla osób posiadających wstępne wiadomości z muzyki. Od słuchaczy wymagane posiadanie skrzypiec.

*) Kursy w Przemyślu, Rzeszowie i Stanisławowie są przeznaczone także dla b. uczestników kursu informacyjno-przygotowawczego dla ekst. na W. K. N., zorganizowanego przez Kuratorium w r. szk. 1927/28.

Inspektorat szkolny	Kurs	Termin	UWAGI
Łódź, miasto	Matematyczny. (Program i metodyka nauczania matematyki w wyższych oddziałach szkoły powszechnej).	I.	Pożądane przywiezienie programu szkoły powsz.
Słupca	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografii, metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu oraz metodyka opracowywania różnych działów gramatyki opisowej w szkole powszechnej).	I.	(W. K. N.). Pożądane przerobienie przed kursem odnoszących ustępów z gramatyki np. Szobera (dla seminarjów naucz.).
Słupca	Ogrodniczy.	I.	Staraniem samorządu.
Okręg Szkolny Poleski.			
Brześć nad Bugiem	Fizyko-matematyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powszechnej i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki. — Idea stopniowego rozszerzania zakresu pojęcia liczby z uwagami metodycznymi do programu arytmetyki w szkole powszechnej).	I.	(W. K. N.).
Brześć nad Bugiem	Robót ręcznych i rysunków. (Ze specjalnem uwzględnieniem robót z drewna).	I.	(W. K. N.). Roboty ręczne są głównym przedmiotem nauczania; rysunek przedmiotem pobocznym.
Pińsk	Polonistyczny. (Języka polskiego i nauki o kulturze polskiej)	III.	(W. K. N.). Dla nauczycieli słabiej władających jęz. polskim.
Prużana	Języka białoruskiego. (Początkowy).	I.	
Prużana	Śpiewu. (Przeszkolenie w metodyce nauczania śpiewu w szkole powszechnej). ²	III.	Dla osób z przygotowaniem muzycznym, lecz bez dostatecznych znajomości nowszych metod nauczania. — Pożądane przywiezienie skrzypiec.
Prużana	Języka ruskiego. (Początkowy).	III.	

Inspektorat szkolny	Kurs	Termin	UWAGI
Okręg Szkolny Pomorski.			
Grudziądz	Metodyczno-pedagogiczny. (Niekwalif. jednorazowy).	III.	
Toruń	Historyczny. (Metodyka nauki historii w szkole powszechnej. — Dokumenty, zabytki i dzieje miasta Torunia jako punkt wyjścia przy nauczaniu historii w szkołach powszechnych na Pomorzu. — Dzieje Pomorza).	III.	(W. K. N.).
Toruń	Biologiczny. (Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodniczej w szkole powszechnej. Przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin na tle obszerniejszego kursu fizjologii roślin. Praktyczne zaznajomienie ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego).	III.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powsz.
Toruń	Ogrodniczo-warzywniczy i pszczelarski. (W związku z wielką wystawą ogrodniczą w Toruniu).	III.	
Wejherowo (kurs w Gdyni)	O Polsce współczesnej. (Ustrój Polski współczesnej. — Interpretacja Konstytucji z dnia 17 marca 1921 roku. — Geografia Pojezierza. — Ćwiczenia w terenie, wycieczki).	III.	(W. K. N.). Wymagane przywiezienie tekstu Konstytucji.
Wejherowo	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografji oraz metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu. — Powieść polska z uwzględnieniem autorów, objętych programem szk. powsz.).	III.	
Okręg Szkolny Poznański.			
Bydgoszcz	Wychowania fizycznego i higieny. (O charakterze praktycznym).	I.	Konieczne zaopatrzenie się w strój ćwiczebny.
Bydgoszcz	Metodyki nauczania geografji i nauki o Polsce współczesnej. (Z uwzględnieniem wycieczek i pomocy naukowych).	I.	

Inspektorat szkolny	K u r s	Termin	UWAGI
Leszno	Robót ręcznych i rysunków. (Dla kobiet).	I.	Kursy o charakterze praktycznym dla nauczycieli nie posiadających pod tym względem dostatecznego przygotowania.
Leszno	Robót ręcznych i rysunków. (Dla mężczyzn).	I.	
Poznań	Polonistyczny. (Języka polskiego i nauki o kulturze polskiej).	I.	Dla nauczycieli słabiej władających jęz. polskim. — Pierwszeństwo w przyjęciu przysługuje nauczycielom z Pomorza.
Wągrowiec	Fizyko-chemiczny. (Elektrochemia, reakcje międzyjonowe; zastosowania teorii dysocjacji elektrolitycznej. — Próba wyjaśnienia podstawowych pojęć z elektryczności na aparacie radiofonicznym).	I.	(W. K. N.).
Wągrowiec	Wychowania fizycznego. (Przygotowawczy do koll. wst. na W. K. N. w Poznaniu).	I.—II.	(W. K. N.). Dla mężczyzn od 2 do 21 lipca. — Dla kobiet od 23 lipca do 11 sierpnia.
Wolsztyn	Śpiewu. (Przeszkolenie w metodyce nauczania śpiewu w szkole powszechnej z uwzględnieniem historycznego rozwoju pieśni polskiej).	I.	Dla osób z przygotowaniem muzycznym, lecz bez dostatecznej znajomości metod nauczania.
Okręg Szkolny Warszawski.			
Augustów	Śpiewu. (Ćwiczenia teoretyczne, praktyczne i metodyczne do prowadzenia nauki śpiewu w niższych oddziałach szkół powszechnych).	I.	Dla osób, posiadających wstępne wiadomości z muzyki. — Pożądane zaopatrzenie się w skrzypce i kamertony.
Grodno	Fizyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powsz. i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki).	I.	(W. K. N.).
Łomża	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografji oraz metodyki wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu).	I.	(W. K. N.). Wskazane przed kursem przerobienie odpowiednich działów podręcznika gramatyki np. Szobera (dla seminarjów naucz.).

Inspektorat szkolny	Kurs	Termin	UWAGI
Łowicz	Biologiczny. (Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodniczej w szkole powsz., przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin, praktyczne zaznajomienie z prowadzeniem hodowli, organizacja muzeum przyrodniczego).	I.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powsz.
Łowicz	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografii oraz metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu).	I.	(W. K. N.). Pożądane uprzednie przerobienie podręcznika (jak w Łomży).
Łowicz	Fizyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkół powsz. i tworzenia pracowni proped. w zakresie fizyki).	I.	(W. K. N.).
Mińsk Mazow. (kurs w Sienicy)	Fizyko-matematyczny.	I.	(W. K. N.). Dwa równoległe kursy, tylko dla słuchaczy z kursu inform.-przygot. z r. 1927. Podania składać należy za pośrednictwem Inspektorów do dyrekcji seminarjum naucz. w Sienicy.
Mińsk Mazow. (kurs w Sienicy)	Humanistyczny.	I.	(W. K. N.). Dwa równoległe kursy, tylko dla słuchaczy z kursu inform.-przygot. z r. 1927. Podania jak wyżej.
Płock	Wychowania fizycznego dla kobiet. (Kurs przeszkolenia w metodyce ćwiczeń cielesnych).	I.	(W. K. N.). Konieczne zaopatrzenie się w strój ćwiczebny.
Płock	Wychowania fizycznego dla mężczyzn. (Kurs przeszkolenia w metodyce ćwiczeń cielesnych).	I.	(W. K. N.). Konieczne zaopatrzenie się w strój ćwiczebny.
Warszawa m.	Przeszkolenia higienicznego.	9—12 lipca 6—25 sierpn.	Zapisy na kartach wpisowych do dyrekcji Państw. Szkoły Higieny w Warszawie (Mokotów, Chocimska 24).
Warszawa pow. (kurs w Pruszkowie)	Humanistyczny.	I.	(W. K. N.). Przeznaczony przede wszystkim dla słuchaczy z kursu inform.-przygot. z r. 1927.

Inspektorat szkolny	K u r s	Termin	UWAGI
Włocławek	Rysunków i robót ręcznych. (Roboty z drewna).	I.	(W. K. N.). Dwa równoległe kursy. Przedmiotem głównym jest rysunek; pobocznym roboty.
Okręg Szkolny Wileński.			
Brasław (kurs w Opsie)	Polonistyczny. (Wiek złoty w dziejach Polski, Literatura Wieków złotego).	I.	(W. K. N.).
Nieśwież	Języka białoruskiego. (Końcowy).	I.	
Oszmiana	Humanistyczny końcowy. (Niekwalif.).	III.	
Słonim	Języka białoruskiego. (Początkowy).	III.	
Święciany	Fiz.-Mat. końcowy. (Niekwalif.).	I.	
Troki	Biologiczny. (Komórka: budowa i czynności, Pierwotniaki zwierzęce i roślinne).	III.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy.
Troki	Pedagogiczno-techniczny. (Wybrane zagadnienia pedagogiczne pierwszych lat nauczania z uwzględnieniem techniki przedmiotów artystyczno-technicznych i rysunku ilustracyjnego na tablicy).	I.	(W. K. N.). Dla absolwentów polskich seminarjów naucz., względnie nauczycieli z kursami artystyczno-technicznymi co najmniej dla niekwalifikowanych.
Troki	Śpiewu i wych. fiz. końcowy. (Niekwalif.).	I.	
Wilejka	Metod.-pedag. końcowy. (Niekwalif.).	I.	
Wilno	Rysunku i robót ręczn. końcowy. (Niekwalif.).	III.	
Okręg Szkolny Wołyński.			
Dubno	Języka ruskiego początkowy.	I.	
Dubno	Języka ruskiego końcowy.	I.	
Kowel	Języka ruskiego końcowy.	I.	

Inspektorat szkolny	K u r s	Termin	UWAGI
Krzemieniec	Metodyki nauczania geografii i nauki o Polsce współczesnej.	I.	
Krzemieniec	Biologiczny. (Teoretyczne opracowanie pracowni przyrodniczej w szk. powsz. Przerobienie ćwiczeń z fizjologii roślin w ramach programu szk. powsz. Praktyczne zaznajomienie ze sposobem prowadzenia hodowli. Organizacja szkolnego muzeum przyrodniczego).	I.	(W. K. N.). Pożądane przywiezienie lupy, klucza do oznaczania roślin i programu nauczania przyrody w szkołach powsz.
Krzemieniec	Fizyczny. (Przygotowanie ćwiczeń praktycznych z fizyki w zakresie programu szkoły powsz. i tworzenie pracowni proped. w zakresie fizyki).	I.	(W. K. N.).
Krzemieniec (Liceum)	Śpiewu szkolnego. *) (Główny przedmiot: solfeż i metodyka nauczania śpiewu w szkole. Dodatkowe: zasady muzyki, śpiew chóralny, audycje).	I.	Dla osób, posiadających wstępne wiadomości z muzyki. Mogą być przyjęci także nauczyciele niekwalifikowani.
Krzemieniec (Liceum)	Śpiewu chóralnego. *) (Dla kierowników chórów. — Główny przedmiot: śpiew chóralny i prowadzenie chórów. Dodatkowe: solfeż, zasady muzyki, harmonja, audycje, gra w orkiestrze).	I.	Zarówno dla chórów szkolnych jak i kół śpiewających. Kandydaci muszą wykazać się znajomością solfeżu.
Krzemieniec (Liceum)	Gry na skrzypcach lub fortepianie. *) (Jako pomocniczego instrumentu przy nauce śpiewu. — Główny przedmiot: gra na skrzypcach, względnie fortepianie. — Dodatkowe: zasady muzyki, harmonja, solfeż, śpiew chóralny, audycje, gra w orkiestrze).	I.	Kandydaci muszą się wykazać znajomością podstaw elementarnych gry na obranym instrumencie. Słuchacze, grający na skrzypcach, winni przywieźć je ze sobą. — Wszyscy słuchacze winni przywieźć nuty utworów przegranych.
Ostróg	Rysunku i robót ręcznych. (Wyrób pomocy naukowych w zakresie potrzeb szkoły powszechnej).	I.	(W. K. N.). Rysunek jako przedmiot główny; roboty jako popoboczny. — Konieczne przygotowanie uprzednie w zakresie programu kursu wakacyjnego robót ręcznych dla nauczycieli niekwalifikowanych.

*) Mieszkanie i utrzymanie w Liceum. Koszta utrzymania przewiduje się w wysokości 60 zł. Słuchacze winni przywieźć ze sobą pościel (kołdrę, poduszkę, białą pościelową), siennik otrzymują na miejscu. — Dla słuchaczy wszystkich kursów urządzone będą 2—3 razy tygodniowo koncerty.

Inspektorat szkolny	Kurs	Termin	UWAGI
Ostróg	Polonistyczny. (Głosownia opisowa z uwzględnieniem zasad ortofonji i ortografji oraz metodyka wypracowań piśmiennych i ćwiczeń w mówieniu. — Metodyka lektury wybranych ustępów „Pana Tadeusza” ze stanowiska potrzeb i możliwości szk. powsz.).	I.	(W. K. N.). Pożądane uprzednie prze- robienie odpowiednich ustępów podręcznika gra- matyki np. Szobera (dla seminarjów naucz.). — Pożądane przywiezienie „Pana Tadeusza”.

83.

L. I. 9144/28.

Kraków, dnia 26 marca 1928 r.

Do

**Rad Szkolnych Powiatowych i Inspektorów Szkolnych w Okręgu —
w sprawie urlopów nauczycieli szkół powszechnych.**

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 13/III 1928 r. Nr. 1/3363/28 oznajmiło, że rozporządzenie Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego Nr. O. Prez. 4958/27 z dnia 26/IX 1927 r. (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 12, poz. 196) nie dotyczy prawa kierownika publicznej szkoły powszechnej zwalniania nauczycieli podwładnych od zajęć na 3 dni w razach nagłych, wynikającego z postanowień par. 3 Regulaminu dla kierowników publicznych szkół powszechnych (Dz. U. Min. W. R. i O. P. z r. 1923 Nr. 13, poz. 110), i dlatego ustęp drugi par. 7 rozporządzenia z dnia 26/IX 1927 r. nie znosi postanowienia punktu 12, par. 3 wymienionego Regulaminu.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński w. r.*

84.

Ministerstwo Wyznań Religijnych
i Oświecenia Publicznego.

Nr. II. P. 3527/28.

Warszawa, dnia 15 marca 1928 r.

Okólnik

**Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego do
Kuratorjów Okręgów Szkolnych oraz Dyrekcyj państwowych szkół
średnich ogólnokształcących i państwowych seminarjów nauczyciel-
skich — w sprawie zgłaszania się nauczycieli szkół średnich do
egzaminu.**

Ministerstwo zarządza, aby nauczyciele szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich, którzy starają się o dopuszczenie do egzaminu państwowego na nauczyciela szkół średnich na podstawie rozporządzenia z dnia 9 października 1924 r. (Dz. U. Min. W. R. i O. P. Nr. 19, poz. 185), składali podania drogą służbową (nie nauczyciele zaś wprost do

Ministerstwa) z dołączeniem przepisanych załączników możliwie z awczasu, a mianowicie:

a) do egzaminu w czasie sesji wiosennej przed dniem 15 marca; w roku bieżącym wyjątkowo przed 4 kwietnia, do egzaminu zaś w czasie sesji jesiennej przed dniem 15 sierpnia.

Kandydaci, którzy złożą podania po tych terminach, będą mogli здаwać egzaminy dopiero w czasie sesji następnej.

b) Równocześnie Ministerstwo zwraca uwagę Kuratorów na konieczność szybkiego nadawania dalszego biegu zgłoszonym podaniom tak, aby podania do egzaminu w czasie sesji wiosennej były przesłane do Ministerstwa przed dniem 10 kwietnia b. r., w roku bieżącym wyjątkowo przed dniem 20 kwietnia, zaś podania do egzaminu w czasie sesji jesiennej przed dniem 10 września.

Dyrekcje szkół winny bezzwłocznie, po otrzymaniu podania, wysłać je do Kuratorium.

Równocześnie upoważnia się dyrektorskie szkół państwowych do udzielania zainteresowanym nauczycielom, kandydatom do egzaminu, na podstawie przedłożonego przez nauczyciela zawiadomienia od właściwej Komisji Egzaminacyjnej, zawierającego wiadomość o dopuszczeniu kandydata do egzaminu oraz termin egzaminu, — zasadniczo jednodniowego urlopu, oraz przedłużania tych urlopów, względnie uznawania za usprawiedliwione niestawienie się do pracy nauczycieli, którzy zgłoszą się do zajęć dopiero po upływie jednego dnia od zakończenia egzaminu.

Minister: *Dr. Dobrucki.*

Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego.

L. II. 3307/28.

Kraków, dnia 31 marca 1928 r.

Dyrekcjom państwowych szkół średnich ogólnokształcących i seminarjów nauczycielskich w Okręgu

do wiadomości i zastosowania się.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński w. r.*

85.

L. II. 2494/28.

Kraków, dnia 6 kwietnia 1928 r.

Do

Dyrekcji państwowych szkół średnich ogólnokształcących, szkół zawodowych i seminarjów nauczycielskich w Okręgu — w sprawie Zjazdu nauczycieli geografji.

Główny Zarząd Zrzeszenia Polskich Nauczycieli Geografji urządza w dniach 27, 28 i 29 maja 1928 r. we Lwowie III ogólnopolski Zjazd nauczycieli geografji.

Licząc się z aktualnymi potrzebami polskiej szkoły, oraz z tym faktem, że dotychczas nie mieliśmy w Polsce Niepodległej ogólnopolskiego Zjazdu Geografów, licząc się z żywą potrzebą nawiązania ściślejszego kontaktu pomiędzy nauczycielstwem a badaczami polskimi na polu geografji, postanowił Główny Zarząd Zrzeszenia uczynić przedmiotem obrad zarówno zagadnienia geograficzno-dydaktyczne, jak naukowe. Zagadnienia zaś te rozważonoby na posiedzeniach plenarnych i sekcyjnych przy współudziale bepośrednio zainteresowanych fachowców. Szczegółowy program Zjazdu obejmie całokształt spraw, dotyczących planów i metodyki nauczania, oraz wyposażenia zakładów naukowych wszystkich typów. Po raz pierwszy zo-

staną omówione na specjalnych sekcjach dla szkół wyższych, średnich i powszechnych najważniejsze potrzeby nauki geografii w Polsce.

Posiedzenia naukowe dałyby sposobność gronu specjalistów polskich wypowiedzieć się co do najważniejszych prac geograficznych, które ewentualnie staną się przedmiotem obrad Międzynarodowego Zjazdu Geografów w Cambridge. Upřednie przedyskutowanie tych spraw przyczyniłoby się niewątpliwie do wzmocnienia pozycji polskiej na forum międzynarodowym.

Kuratorjum udzieli urlopu nauczycielom geografji, chcącym wziąć udział w Zjeździe.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr Kupczyński* wr.

86.

L. III. 1777/28.

Kraków, dnia 21 marca 1928 r.

Do

Kierownictw szkół zawodowych dokształcających w Okręgu — w sprawie ulgowych przejazdów młodzieży szkół zaw. dokształ.

Na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Komunikacji Nr. III. Ok. 1404/28 z dnia 16 lutego 1928 r. w częściowej zmianie okólnika Nr. 541 z dnia 25 czerwca 1926 r. podaje się do wiadomości, że młodzież rzemieślnicza, która z powodu bezrobocia pozostaje czasowo bez pracy a uczęszcza do szkół zawodowych dokształcających, znajdujących się poza miejscem zamieszkania, ma prawo do nabywania miesięcznych biletów uczniowskich pod warunkiem, że Dyrektor, Inspektor lub Kierownik szkoły zaświadczy w każdym poszczególnym wypadku, iż miejsce zamieszkania ucznia (uczenicy) znajduje się poza miejscem istnienia szkoły, i że uczeń (uczenica) uczęszcza regularnie do szkoły. Poświadczenie to winno być umieszczone na zaświadczeniu szkolnem i zaopatrzone pieczęcią szkoły.

Kurator Okręgu Szkolnego: *Dr. Kupczyński* wr.

87.

Zmiana składu osobowego komisji egzaminacyjnych.

Wobec przejścia w stan spoczynku pp. Dra Adama Lewickiego, naczelnika Wydziału i Antoniego Marcinkowskiego, wizytatora szkół, oraz wobec przeniesienia p. Dra Leona Pileckiego na stanowisko naczelnika Wydziału w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Łódzkiego, p. Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 3 stycznia 1928 r. Nr. O. Prez. 7952/27 zwolnił ich od pełnienia obowiązków w komisjach egzaminacyjnych dla kandydatów na stanowiska I i II kategorii, utworzonych przy Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego rozporządzeniami z dnia 25 marca 1927 r. Nr. O. Prez. 1601/27 i z dnia 20 sierpnia 1925 r. Nr. O. Prez. 1982/25, a w szczególności:

Dra Adama Lewickiego od obowiązków przewodniczącego komisji egzaminacyjnych dla kandydatów na stanowiska I i II kategorii.

Antoniego Marcinkowskiego i Dra Leona Pileckiego od obowiązków członków komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na stanowiska I kategorii.

Zarazem zwolnił p. Minister W. R. i O. P. p. Dra Adama Krupińskiego, wizytatora szkół, od obowiązków zastępcy przewodniczącego komisji

egzaminacyjnej dla kandydatów na stanowiska II kategorii i od obowiązków członka komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na stanowiska I kategorii.

Na ich zaś miejsce zamianował p. Minister W. R. i O. P. na zasadzie § 6 rozp. Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 1925 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie kandydatów na stanowiska I kategorii w państwowej służbie administracyjnej (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 48) oraz na zasadzie § 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1925 r. o służbie przygotowawczej i egzaminie na stanowiska II kategorii w państwowej służbie administracyjnej (Dz. U. R. P. Nr. 16, poz. 103) na resztę okresu dwuletniego 1927/28:

1. PP. Dra Mikołaja Adama Krupińskiego, wizytatora szkół, przewodniczącym komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na stanowiska I i II kategorii,

2. Władysława Michalskiego, Władysława Wierzbickiego, i Tomasza Kostucha, wizytatorów szkół, członkami komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na stanowiska I kategorii,

3. Dra Emila Podkówkę, naczelnika Wydziału, zastępcą przewodniczącego komisji egzaminacyjnej dla kandydatów na stanowiska II kategorii.

88.

Zmiana składu osobowego komisji kwalifikacyjnych dla urzędników.

Wobec zmian personalnych, zasłanych w Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego, p. Minister W. R. i O. P. rozporządzeniem z dnia 25 stycznia 1928 r. Nr. O. Prez. 524/28 zwolnił niżej wymienionych urzędników Kuratorjum od dalszego pełnienia obowiązków członków komisji kwalifikacyjnej dla urzędników od IX do VII stopnia służbowego, ustanowionej rozporządzeniem z dnia 3 marca 1927 r. Nr. O. Prez. 1278/27:

PP. Dra Adama Lewickiego, emerytowanego naczelnika Wydziału i Dra Leona Pileckiego, naczelnika Wydziału, od dalszego pełnienia obowiązków członków komisji kwalifikacyjnej dla urzędników od IX do VII i od X do XII st. sł., p. Antoniego Marcinkowskiego, emerytowanego wizytatora szkół, od dalszego pełnienia obowiązków zastępcy członka komisji kwalifikacyjnej dla urzędników od IX do VII st. sł., oraz od obowiązków członka komisji kwalifikacyjnej dla urzędników od X do XII st. sł., wreszcie Dra Emila Podkówkę, naczelnika Wydziału, od dalszego pełnienia obowiązków zastępcy członka komisji kwalifikacyjnej dla urzędników od X do XII st. sł.

W ich miejsce ustanowił p. Minister W. R. i O. P. na zasadzie postanowień § 5 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 stycznia 1925 r. (Dz. U. R. P. Nr. 6, poz. 50) na pozostały okres dwuletni 1927/28:

PP. Bronisława Trepkę i Dra Emila Podkówkę, naczelników Wydziałów, członkami komisji kwalifikacyjnej dla urzędników Kuratorjum i podległych urzędów od IX do VII i od X do XII stopnia służbowego, Dra Mieczysława Ziemnowicza, wizytatora szkół, zastępcą członka komisji kwalifikacyjnej dla urzędników od IX do VII, oraz członkiem komisji kwalifikacyjnej dla urzędników od X do XII stopnia służbowego, Władysława Michalskiego, wizytatora szkół, zastępcą członka komisji kwalifikacyjnej dla urzędników od X do XII stopnia służbowego.

Skład komisji kwalifikacyjnych dla nauczycieli szkół powszechnych.

Kurator Okręgu Szkolnego Krakowskiego powołał dla rejonów wizytacyjnych szkolnictwa powszechnego podległego sobie Okręgu komisje kwalifikacyjne dla nauczycieli szkół powszechnych (względnie nauczycieli oddziałów lub szkół pomocniczych przy szkołach powszechnych) w następującym składzie:

a) dla rejonu wizytacyjnego, obejmującego powiaty: Będzin, Biała, Bochnia, Chrzanów, Częstochowa, Kraków-miasto, Oświęcim, Zawiercie i Żywiec, pp. 1. Jan Dreziński, wizytator szkół, 2. Michał Janik, inspektor szkolny w Krakowie, 3. Marjan Winiarski, inspektor szkolny w Sosnowcu, 4. Antoni Kłosiński, kierownik szkoły w Krakowie, 5. Jan Klich, kierownik szkoły powsz. w Wieprzu, 6. Franciszek Żebrowski, kierownik szkoły powsz. w Będzinie, 7. Edmund Miller, naucz. szkoły powsz. w Zawierciu,

b) dla rejonu wizytacyjnego, obejmującego powiaty: Kielce, Kraków-powiat, Miechów, Olkusz, Opatów, Pilzno, Ropczyce, Sandomierz, Wadowice, Wieliczka, pp.: 1. Dr Franciszek Kulański, wizytator szkół, 2. Andrzej Marszałek, inspektor szkolny w Wieliczce, 3. Franciszek Bursztyn, inspektor szkolny w Miechowie, 4. Adamczykówna Helena, kierowniczką szkoły powsz. w Wadowicach, 5. Stanisław Różak, nauczyciel szkoły powsz. w Dębicy, 6. Władysław Jeleń, nauczyciel szkoły powsz. w Pilicy, 7. Stanisław Poświat, kierownik szkoły powsz. w Kielcach,

c) dla rejonu wizytacyjnego, obejmującego powiaty: Brzesko, Dąbrowa, Grybów, Gorlice, Jędrzejów, Jasło, Końskie, Pińczów, Nowy Sącz, Tarnów i Włoszczowa, pp.: 1. Władysław Michalski, wizytator szkół, 2. Stanisław Wawszczak, inspektor szkolny w Nowym Sączu, 3. Antoni Lumbe, inspektor szkolny w Końskich, 4. Roman Pachulski, naucz. szkoły powsz. w Gorlicach, 5. Alfreda Breitmeierowa, kierowniczką szkoły powsz. w Jasle, 6. Franciszek Lipowski, nauczyciel szkoły powsz. w Nakle, 7. Tadeusz Sobolewski, naucz. szkoły powsz. w Desznie.

d) dla rejonu wizytacyjnego, obejmującego powiaty: Iłża, Kozienice, Limanowa, Maków, Mielec, Myślenice, Nowy Targ, Opoczno, Radom, Stopnica, pp.: 1. Tomasz Kostuch, wizytator szkół, 2. Walerjan Gajewski, inspektor szkolny w Mielcu, 3. Tadeusz Chlewski, p. o. inspektora szkolnego w Radomiu, 4. Jan Ślósarek, kierownik szkoły powsz. w Mielcu, 5. Wiktorja Małetowa, kierowniczką szkoły powsz. w Limanowej, 6. Wiktor Gołębiowski, naucz. szkoły powsz. w Opocznie, 7. Marjan Filipczak, nauczyciel szkoły powsz. w Przytyku.

Skład Komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli publicznych szkół powszechnych w Tarnowie.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 14. 2. 1928 r. Nr. I. — 1839/28 zamianowało Komisję Egzaminacyjną dla nauczycieli szkół powszechnych w Tarnowie na obecne trzechlecie, t. j. na rok 1927/28, 1928/29 i 1929/30, w następującym składzie:

Przewodniczący: Leon Grabowiecki, inspektor szkolny w Tarnowie.
Zastępca przew.: Antoni Klich, „ „ w Jasle.

Egzaminatorowie.

Józefa Bugnówna, nauczycielka szkoły powsz. im. K. Brodzińskiego w Tarnowie, Ks. Józef Chrząszcz, katecheta szkoły powsz. im. M. Konopnickiej w Tarnowie, Lucyna Durówna, nauczycielka szk. powsz. im. M. Konopnickiej w Tarnowie, Jan Figiel, nauczyciel szk. powsz. im. K. Brodzińskiego w Tarnowie, Ludwik Jakus, nauczyciel szk. powsz. im. St. Staszica w Tarnowie, Karolina Kocyanowa, nauczycielka szk. powsz. im. M. Konopnickiej w Tarnowie, Tadeusz Kościuszyński, nauczyciel szk. powsz. im. K. Brodzińskiego w Tarnowie, Jan Kwiecień, kierownik szkoły powsz. im. T. Czackiego w Tarnowie, Bronisław Moskal, nauczyciel seminarjum naucz. męskiego w Tarnowie, Walenty Pogoda, nauczyciel szkoły powsz. im. K. Brodzińskiego w Tarnowie, Marja Rosenbergowa, kierowniczka szkoły powsz. im. Słowackiego w Tarnowie, Bogusław Sadowski, naucz. szkoły powsz. im. Słowackiego w Tarnowie, Dr Edward Szalit, docent seminarjum naucz. w Tarnowie, Teodor Szypuła, kierownik szkoły powsz. im. M. Kopernika w Tarnowie, Władysław Święch, nauczyciel szkoły powsz. im. Kopernika w Tarnowie, Bronisława Tabeau, kierowniczka szkoły powsz. im. Kr. Jadwigi w Tarnowie, Jan Wertz, kierownik szkoły powsz. im. K. Brodzińskiego w Tarnowie, Adolf Zarzycki, kierownik szkoły powsz. im. St. Staszica w Tarnowie.

91.

Terminy egzaminów dojrzałości w seminarjach nauczycielskich.

Kuratorjum zawiadamia, że egzaminy dojrzałości dla uczniów (uczenic) państwowych i prywatnych seminarjów nauczycielskich i dla eksternów, tudzież egzaminy końcowe dla uczenic seminarjów ochroniarskich w Okręgu, odbędą się w następujących terminach:

■ **Egzamin pisemny** we wszystkich zakładach dnia 18 i 19 maja. Egzamin pisemny z języka polskiego dnia 18-go, z pedagogiki dnia 19-go maja. Przy egzaminach pisemnych będą przewodniczyć dyrektorowie (kierownicy, przełożone) zakładów.

Ustny egzamin dojrzałości odbędzie się pod przewodnictwem Delegatów Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego według poniżej podanego porządku:

dnia 30 maja rozpoczną egzaminy:

Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie w Białej, w Częstochowie, w Jędrzejowie, w Kielcach, w Krakowie, w Radomiu, w Sosnowcu, w Starym Sączu, w Tarnowie, żeńskie w Krakowie, w Sandomierzu, w Żywcu, koedukacyjne w Ostrowcu.

Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie w Białej, w Gorlicach, im. Preisendanza w Krakowie.

dnia 4 czerwca:

Prywatne Kursy Nauczycielskie w Radomiu.

dnia 8 czerwca:

Państwowe Kursy Nauczycielskie w Krakowie,

Państwowe seminarjum nauczycielskie męskie w Solcu nad Wisłą, żeńskie w Radomiu, w Sosnowcu, w Zawierciu.

Prywatne seminarjum nauczycielskie męskie w Dąbrowie Górniczej, żeńskie w Bochni, im. Münnichowej w Krakowie, Instytutu Marji w Krakowie, im. Mikołaja Reja w Krakowie, w Ropczycach, w Mielcu, im. bł. Kingi w Tarnowie, SS. Urszulanek w Tarnowie, koedukacyjne w Bodzentynie.

dnia 11 czerwca:

Państwowe seminarjum ochroniarskie żeńskie w Częstochowie, Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie w Chrzanowie.

dnia 14 czerwca:

Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie w Marjówce, w Nowym Targu, w Częstochowie.

dnia 18 czerwca:

Państwowe seminarjum nauczycielskie żeńskie w Kętach.

Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie im św. Rodziny w Krakowie, w Starym-Sączu, im. św. Jadwigi w Tarnowie, w Wadowicach, w Wieliczce.

dnia 19 czerwca:

Prywatne seminarjum nauczycielskie: żeńskie w Dębicy.

dnia 20 czerwca:

Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie w Nowym Sączu.

dnia 25 czerwca:

Prywatne seminarjum nauczycielskie żeńskie w Jaśle.

Egzaminy dla eksternów odbędą się jedynie w państwowych seminarjach nauczycielskich męskim i żeńskim w Krakowie i w państwowym seminarjum nauczycielskim męskim w Kielcach, bezpośrednio po egzaminach uczniów publicznych.

Egzaminy uzupełniające dla abiturjentów gimnazjalnych na Kursach Nauczycielskich w Krakowie po ukończeniu egzaminów z uczniami publicznymi.

92.

Organizacja szkół.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dn. 13. II. 1928 r. Nr. I. — 1967/28 przyznało prawo publiczności na rok szkolny 1927/28 prywatnej szkole powszechnej z polskim językiem nauczania, utrzymywanej przez Tow. „Safa Berura“ w Tarnowie, z ograniczeniem tego prawa do uczniów i uczenic własnego zakładu.

93.

Ruch służbowy.

Szkolnictwo powszechne.

Kurator Okręgu Szkolnego zamianował z dniem 1 kwietnia 1928 r.: p. Marję Błasiakównę, stałą nauczycielkę 1-kl. szk. powsz. w Broszkowicach, pow. oświęcimskim, stałą nauczycielką samoistną tejże szkoły powszechnej;

p. Franciszka Isule, st. nauczyciela 2-kl. szk. powsz. w Przeciszowie Podlesiu, pow. oświęcimskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powszechnej;

p. Stefanję Kraliszową, st. nauczycielkę 1-kl. szk. powsz. w Partyni, pow. mieleckim, stałą naucz. samoistną tejże szk. powszechnej;

p. Annę Gurakównę, st. naucz. szkoły powsz. w Przecławiu, pow. mieleckim, stałą kierowniczką 7-kl. szk. powsz. żeńskiej im. Marji Kononickiej w Mielcu;

p. Zofję Komanównę, st. naucz. 1-kl. szk. powsz. w Brzeszczach Borze, pow. oświęcimskim, stałą nauczycielką samoistną tejże szkoły powszechnej;

p. Annę Kostrzową, st. naucz. 3-kl. szk. powsz. we Włosienicy, pow. oświęcimskim, stałą nauczycielką samoistną 1-kl. szk. powsz. w Laskowej, pow. oświęcimskim;

p. Stanisława Lisiewicza, st. naucz. 3-kl. szk. powsz. w Jakóbkowicach, pow. nowosądeckim, stałym kierownikiem tejże szk. powszechnej;

p. Antoninę Łuceńkównę, st. naucz. szk. powsz. w Sidzinie, pow. krakowskim, stałą kierowniczką tejże szkoły powszechnej;

p. Stefana Mrozińskiego, st. naucz. szk. powsz. w Koszarawie, pow. żywieckim, stałym kierownikiem 3-kl. szk. powsz. w Porębie Wielkiej, pow. oświęcimskim;

p. Jana Nikla, st. naucz. 4-kl. szk. powsz. w Bachowicach, pow. oświęcimskim, stałym kierownikiem szk. powsz. w Piotrowicach, pow. oświęcimskim;

p. Andrzeja Pytlika, st. naucz. 2-kl. szk. powsz. w Przecieszynie, pow. oświęcimskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powszechnej;

p. Antoniego Rejowskiego, st. naucz. 2-kl. szk. powsz. w Smolicach, pow. oświęcimskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powszechnej;

p. Leona Stebnickiego, st. naucz. szk. powsz. w Rzepiskach, pow. nowotarskim, stałym kierownikiem szkoły powszechnej w Rokicinach, pow. nowotarskim;

p. Józefa Trełę, st. naucz. 7-kl. szk. powsz. w Szczekocinach, pow. włoszczowskim, stałym kierownikiem tejże szkoły powszechnej;

p. Tomasza Wysowskiego, st. naucz. szk. powsz. w Wojnarowej, pow. grybowski, stałym kierownikiem szk. powsz. w Siedliskach, pow. grybowski.

Kurator Okręgu Szkolnego powołał do czynnej służby z dniem 1 kwietnia 1928 r. pozostającą w stanie pozasłużbowym p. Franciszkę Wiśniewską, nauczycielkę szkoły powszechnej w Drohiczynie Poleskim, wojew. poleskim, i nadał jej z tymże dniem posadę nauczycielki szkoły powszechnej w Tomicach, pow. wadowickim.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 10 marca 1928 r. Nr. I. 3846/28 przeniosło p. Franciszka Stabrawę, st. naucz. szk. powsz. im. Konarskiego w Nowym Sączu, do szk. powsz. im. Wł. Jagiełły w Nowym Sączu;

p. Józefa Stanucha, st. naucz. szk. powsz. im. Wł. Jagiełły w Nowym Sączu, do szk. powsz. im. Konarskiego w Nowym Sączu.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 1 marca 1928 r. L. I. 3186/28 przydzieliło p. Marję Swigostową, st. naucz. szk. powsz. w Jeleśni, pow. żywieckim, na czas potrzeby do szk. powsz. w Zabłociu, pow. żywieckim.

Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego rozporządzeniem z dnia 9 marca 1928 r. L. I. 3759/28 przydzieliło na czas do 31-go sierpnia 1928 r. p. Eugenję Wagnerową, st. naucz. szk. powsz. w Woli Batorskiej, pow. bocheńskim, do szk. powsz. w Kłaju, pow. bocheńskim.

Kurator Okręgu Szkolnego Krakowskiego przeniósł z dniem 1 marca 1928 r.: p. Antoninę Bitnerowską, st. naucz. szk. powsz. w Maczkach, pow. będzińskim, do szk. powsz. Nr. 5 w Sosnowcu, pow. będzińskim;

p. Aleksandra Lipkę, st. kierownika szk. powsz. w Czarnej, gminie Duraczowie, pow. koneckim, na posadę nauczyciela szk. powsz. w Stąporkowie, pow. koneckim.

Kurator Okręgu Szkolnego przeniósł z dniem 1 kwietnia 1928 r. p. Bolesława Arciszewskiego, st. naucz. szk. powsz. w Wincentynowie, gm. Kunickach, pow. opoczyńskim, do szkoły powsz. w Kamieniu teje gminie i powiecie;

p. Marię Bandauównę st. naucz. szk. powsz. w Librantowej, pow. nowosądeckim, do szk. powsz. w Podegrodziu, pow. nowosądeckim;

p. Wandę Bojanowską, st. naucz. XVI szk. powsz. w Krakowie, do XIII szkoły powsz. w Krakowie;

p. Leopolda Fiedlera, st. naucz. V szk. powsz. w Krakowie, do XXIII szk. powsz. w Krakowie;

p. Annę Habelankę, st. naucz. szk. powsz. im. Hofmanowej w Nowym Sączu, do szk. powsz. im. św. Jadwigi w Nowym Sączu;

p. Kazimierza Ladre, st. naucz. XLI szk. powsz. w Krakowie, do LIII szkoły powsz. w Krakowie;

p. Eleonorę Lichoniównę, st. naucz. szk. powsz. w Wierzbanowej pow. wielickim, do szk. powsz. w Sieprawiu, pow. wielickim;

p. Karolinę Maciejowską, st. naucz. szk. powsz. żeńskiej Nr. 3 w Augustowie, pow. augustowskim, woj. białostockiem, do szk. powsz. im. św. Jana Kantego w Kościelisku, pow. nowotarskim;

p. Gabrjelę Nowakową, st. naucz. szk. powsz. w Woli Lubeckiej, pow. pilzneńskim, do szk. powsz. im. J. Długosza w Radomiu;

p. Salomeę Oleksincerównę, st. naucz. XII szk. powsz. w Krakowie, do VI szk. powsz. w Krakowie;

p. Kazimierę Pedenkowską, st. naucz. szk. powsz. w Tomicach, pow. wadowickim, do szk. powsz. w Brodach, pow. wadowickim;

p. Reginę Pniowerównę, st. naucz. XXIV szk. powsz. w Krakowie, do XIII szk. powsz. w Krakowie;

p. Jadwigę Prysaków, st. naucz. LV szk. powsz. w Krakowie, do XXXVII szk. powsz. w Krakowie.

p. Marię Sakowską, stałą nauczycielkę publicznej szkoły powszechnej w Krakowie, do XLVII szkoły powszechnej w Krakowie;

p. Janinę Stanochow, st. naucz. szk. powsz. we Wróblowicach, pow. krakowskim, do szk. powsz. w Prokocimiu, pow. krakowskim;

p. Karolinę Staszkieviczową, stał. naucz. III szkoły powsz. w Krakowie, do XII szkoły powsz. w Krakowie;

z dniem 1 maja 1928 r. p. Juljusza Gabrigela, st. nauczyciela szk. powsz. w Łękach, pow. bialskim, do szkoły powszechnej w Kozach, pow. bialskim.

Szkolnictwo średnie ogólnokształcące.

P. Minister WR. i OP. przydzielił rozporządzeniem z dnia 19 marca 1928 r. Nr. II 3621/26 p. Jana Zaćwilichowskiego, nauczyciela państwowego gimnazjum I im. K. Brodzińskiego w Tarnowie, w tym samym charakterze do pracowni przyrodniczej dla szkół powszechnych w Krakowie z ważnością od dnia 1 lutego 1928 r. do dnia 31 sierpnia 1928 r.

Zmarła bł. p. Zofja Fiedlerówna, stała nauczycielka w XXIII szkole im. J. I. Kraszewskiego w Krakowie dnia 22 lutego 1928 r., w 38 roku życia i w 13 roku służby nauczycielskiej.

94.

Wykluczenie ucznia.

Czapor Mieczysław, ur. dnia 19 grudnia 1912 r. w Wieliczce, religii rzymsko-katolickiej, b. uczeń klasy IV. państw. gimn. im. Jana Matejki w Wieliczce, nie może być przyjęty do żadnej szkoły średniej ogólnokształcącej, zawodowej lub seminarjum nauczycielskiego na obszarze Okręgu Szkolnego Krakowskiego ani też dopuszczony do egzaminu z programu tych szkół bez zezwolenia Kuratorium.

95.

Wolne posady w miejskim seminarjum nauczycielskim żeńskim w Ropczycach.

Dyrekcja Miejskiego Seminarjum Nauczycielskiego Żeńskiego (z prawami publiczności) w Ropczycach ogłasza konkurs na posadę:

- 1) Nauczyciela (ki) przedmiotów pedagogicznych i metodyki wraz z praktyką pedagogiczną;
- 2) muzyki i śpiewu;
- 3) robót ręcznych, kobiecych i ćwiczeń cielesnych.

Wymagane pełne kwalifikacje lub zezwolenie na nauczanie. Warunki jak w seminarjach państwowych plus 10% na mieszkanie.

96.

Zaginięcie pieczęci szkolnej.

Rada Szkolna Powiatowa w Brzesku donosi o zaginięciu pieczęci szkoły powszechnej w Wojakowej z napisem: „Zarząd 2-klasowej szkoły w Wojakowej“.

97.

Ogłoszenia.

Towarzystwo Bratniej Pomocy Uczniów Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie wydało drzeworyt (Marszałek Józef Piłsudski), wykonany przez ucznia tej Akademii, p. Taranczewskiego Wacława.

Drzeworyt ten jest wykonany artystycznie i estetycznie, ma na celu usunięcie bezwartościowej tandety i kosztuje 1.50 gr (złoty pięćdziesiąt gr).

Kuratorjum zaleca do bibliotek szkolnych książkę J. Rummla „Gdynia Port Polski“.

Książka „Gdynia Port Polski“ była początkowo sprzedawana po 7 zł za egzemplarz. Obecnie cena tej książki dla szkół i bibliotek naukowych wynosi 3 zł.

Wszelkie zamówienia można kierować pod adresem: Wojewoda Pomorski, Wydział Przemysłu i Handlu w Toruniu.

Nakładem „Naszej Księgarni“, Sp. Akc. Zw. Pol. Naucz. Szk. Powsz. w Warszawie, wyszły ostatnio z druku następujące książki:

Józef Ciembroniewicz: Antek Sikora. (Jak to on w szkółce powszechnej Polskę budował). Warszawa 1928 r.

Dr Janina Rauch-Sobolewska: Pogadanki o higienie z rysunkami w tekście. Warszawa 1928 r. (z praktyki szkolnej Nr. 2).

Ellen Key: Stulecie dziecka. Przekład Izy Moszczeńskiej. Wydanie trzecie. Warszawa 1928 r. (Biblioteka dzieł pedagogicznych Nr. 14).

Harcerski kurs instruktorski.

Komenda Męskiej Chorągwi Krakowskiej Związku Harcerstwa Polskiego organizuje w lipcu b. r. harcerski kurs instruktorski dla nauczycieli szkół średnich i powszechnych.

Blizsze warunki podane będą w oddzielnym okólniku, rozsyłanym przez Kom. Chor. Z. H. P.

Kuratorjum popiera tę akcję i okólnik ten zaleca uwadze nauczycielstwa.

W sprawie świadectw szkolnych na 2 półrocze.

Pismem z dnia 12 marca b. r. Nr. 3162/S/28 oddała drukarnia Państwowa wyłączną sprzedaż świadectw szkolnych dla szkół powszechnych na cały okręg szkolny Kuratorjum Okręgu Szkolnego Krakowskiego Spółdzielni Nauczycielskiej

„SZKOLNICY“ w Krakowie, Rynek Główny L. 29, II piętro.

Szkołnica rozpoczyna wysyłkę zamówionych świadectw od dnia 1 maja b. r.